

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Гуманітарно-педагогічний факультет

Кафедра технологічної та професійної освіти і декоративного мистецтва

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

Контроль результатів навчальної діяльності учнів на уроках технологій
у старших класах під час викладання навчального модуля
«Дизайн предметів інтер'єру»

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Галузь знань – 01 Освіта /Педагогіка

Спеціальність – 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)

Предметна спеціальність – 014.10 Середня освіта (Технології)

Освітньо-професійна програма – Середня освіта. Технології та інформатика

КвРСОТ.024061.01.08.ПЗ

Виконав: студент 2 курсу
група СОТм-24-1

Підпис

Дмитро ПАСЬКОВ

Керівник: канд. пед. наук, доцент

Підпис

Олена САМБОРСЬКА

Нормоконтролер:

Підпис

Олена МІЩЕНКО

До захисту допускаю:
Завідувач кафедри
технологічної та професійної освіти
і декоративного мистецтва

Підпис

Олена САМБОРСЬКА

12 грудня 2025 р.

Хмельницький 2025

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет – Гуманітарно-педагогічний

Кафедра – Технологічної та професійної освіти і декоративного мистецтва

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Галузь знань – 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність – 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)

Предметна спеціальність – 014.10 Середня освіта (Технології)

Освітньо-професійна програма – Середня освіта. Технології та інформатика

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри технологічної
та професійної освіти і
декоративного мистецтва

Олена САМБОРСЬКА

Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

01 09 2025 р.

З А В Д А Н Н Я НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ

Паськов Дмитро Віталійович

(Прізвище, ім'я, по батькові здобувача освіти)

1. Тема кваліфікаційної роботи Контроль результатів навчальної діяльності учнів на уроках технологій у старших класах під час викладання навчального модуля «Дизайн предметів інтер'єру»

Керівник роботи канд. пед. наук, доцент Самборська Олена Валентинівна

Затверджено наказом ректора університету від 25.08.2025 р. №65, додаток 1

2. Термін подання здобувачем роботи на кафедру 22.12.2025 р.

3. Вихідні дані до роботи навчальна програма «Технології» для 10-11 класів (рівень стандарту), затв. Наказом Міністерства освіти і науки № 1407 від 23.10.2017 р.

4. Зміст пояснювальної записки Історичні аспекти здійснення контролю результатів навчальної діяльності учнів у освітньому процесі. Сутність та значення контролю результатів навчальної діяльності учнів у освітньому процесі. Види, форми та методи контролю результатів навчальної діяльності учнів на уроках технологій. Обґрунтування комплексу засобів контролю результатів навчальної діяльності учнів для уроків технологій у старших класах з навчального модуля «Дизайн предметів інтер'єру». Методичні рекомендації здійснення контролю результатів навчальної діяльності учнів на уроках технологій. Хід та результати експериментального дослідження.

5. Перелік графічного матеріалу немає.

6. Консультанти розділів кваліфікаційної роботи

Етапи роботи	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Перевірка академічного тексту спеціалізованими програмними засобами	Герніченко І.І.		
Нормоконтроль	Мищенко О.В.		

7. Дата видачі завдання 01.09.2025

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ п/п	Назва розділу кваліфікаційної роботи	Терміни виконання	При
1	Вступ	16.11.2025	викон
2	1 розділ	20.11.2025	викон
3	2 розділ	22.11.2025	викон
4	Висновки, перелік посилань	23.11.2025	викон
5	Попередній захист	24.11–25.11.2025	викон
6	Нормоконтроль	26.11–04.12.2025	викон
7	Перевірка на академічного тексту спеціалізованими програмними засобами	05.12–09.12.2025	викон
8	Рецензування	12.12–18.12.2025	викон
9	Захист	23–24.12.2025	викон

Здобувач

(підпис)Дмитро ПАСЬКО
Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Керівник кваліфікаційної роботи

(підпис)Олена САМБОРСЬКА
Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

АНОТАЦІЯ

Кваліфікаційна робота присвячена проблемі контролю результатів навчальної діяльності учнів на уроках технології у старших класах під час викладання навчального модуля «Дизайн предметів інтер'єру».

У першому розділі виконано дослідження теоретичних засад контролю результатів навчання учнів, проаналізовано вітчизняний досвід здійснення контролю результатів навчання учнів, визначено сутність, види, форми, функції контролю результатів навчання учнів на уроках технології.

У другому розділі обґрунтовано та розроблено комплект засобів контролю для уроків технології у старших класах з модуля «Дизайн предметів інтер'єру», також методичні рекомендації щодо використання даного комплекту засобів контролю та експериментально перевірити їх використання у освітньому процесі.

Кваліфікаційна робота виконана здобувачем другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями) кафедри технологічної та професійної освіти і декоративного мистецтва Хмельницького національного університету Дмитром Паськовим під керівництвом канд. пед. наук, доцента Олени Самборської.

Кваліфікаційна робота складає 67 сторінок основного тексту, 5 таблиць, рисунків 13 та літературних джерел в кількості 40.

Ключові слова: контроль, форми контролю, види контролю, функції контролю, уроки технологій, комплект засобів контролю.

12 грудня 2025 р.

Дмитро ПАСЬКОВ

ЗМІСТ

	С. 6
Вступ.....	6
1 Теоретичні основи здійснення контролю результатів навчальної діяльності учнів у освітньому процесі.....	10
1.1 Історичні аспекти здійснення контролю результатів навчальної діяльності учнів у освітньому процесі.....	10
1.2 Сутність та значення контролю результатів навчальної діяльності учнів у освітньому процесі.....	19
1.3 Види, форми та методи контролю результатів навчальної діяльності учнів на уроках технологій.....	32
2 Методичні аспекти здійснення контролю результатів навчальної діяльності учнів на уроках технологій у старших класах під час викладання навчального модуля «Дизайн предметів інтер'єру».....	41
2.1 Обґрунтування комплекту засобів контролю результатів навчальної діяльності учнів для уроків технологій у старших класах з навчального модуля «Дизайн предметів інтер'єру».....	41
2.2 Методичні рекомендації здійснення контролю результатів навчальної діяльності учнів на уроках технологій у старших класах під час вивчення навчального модуля «Дизайн предметів інтер'єру» з використанням розроблених засобів.....	59
2.3 Хід та результати експериментального дослідження.....	66
Висновки.....	71
Перелік джерел посилання.....	74
Додаток А Порівняльний аналіз тестових оболонок.....	78
Додаток Б Приклад платформи Online Test Pad	82
Додаток В Комплект засобів контролю до навчального модуля «Дизайн предметів інтер'єру».....	83
Додаток Г Приклад результатів опитувань на платформі Online Test Pad..	121

ВСТУП

На сучасному етапі освіта виступає основною базою для впровадження новітніх навчальних технологій, а реформа шкіл спрямована на вдосконалення форм, методів та засобів навчання підростаючого покоління. Метою цих трансформацій є підготовка учнів до швидкої адаптації у навчальному та соціально-економічному просторі, де технології навчання мають зайняти провідне місце [1–2].

В умовах модернізації освіти особливої значущості набуває контроль результатів освітнього процесу, який є обов'язковим компонентом навчання, зокрема на уроках технологій. Систематичне отримання об'єктивної інформації про хід навчально-пізнавальної діяльності учнів є ключовим не лише для визначення їхньої підготовленості, але й для удосконалення всієї системи навчання. З огляду на це виникає потреба в ідентифікації та поясненні основних категорій контролю навчальних досягнень учнів [3–4].

Збільшення уваги до проблеми контролю в закладах загальної середньої освіти зумовлене тим, що традиційні форми контролю знань поступаються місцем новим, які базуються на застосуванні сучасних технологій. Педагогічна спільнота постійно шукає шляхи досягнення високого та стабільного результату, що вимагає розроблення та впровадження інноваційних технологій, здатних вивести освіту на якісно новий рівень відповідно до сучасних стандартів [5–6].

Питання контролю навчання широко вивчалось в педагогічній науці. Психолого-педагогічні аспекти контролю досліджували такі науковці, як А. Алексюк, О. Безносюк. Сучасні підходи до організації контролю навчання висвітлені у працях І. Булах, Л. Добровської, О. Мокрової, І. Романюк.

Значний інтерес у контексті досліджуваної проблематики становлять праці І. Волощука, С. Гончаренка, М. Євтуха, І. Зязюна, О. Киричука, В. Козакова, В. Маслова, Н. Ничкало, О. Савченко, В. Сидоренка, А. Степанюк

та інших учених, у яких висвітлюються питання розвитку особистості, формування її ціннісних орієнтацій і пізнавальних можливостей.

Різноманітні аспекти застосування комп'ютерних технологій у викладанні розкрито в роботах Я. Болюбаш, С. Сисоєва, Ю. Трисуса, В. Гриценка, С. Семерікова. Окрему увагу приділено тестовим формам контролю якості знань (Т. Лукіна, М. Фіцула), а також питанням застосування тестів для перевірки знань та поєднання дистанційної освіти з тестуванням, що висвітлено у працях І. Петрицин, М. Мруга, К. Багрій, О. Кухар.

Незважаючи на значну кількість досліджень, в освітній практиці та методичній літературі зберігається потреба вдосконалення системи об'єктивного контролю результатів навчальної діяльності учнів. Результати аналізу сучасної джерельної бази засвідчують необхідність дослідження специфічних питань контролю на уроках технологій, особливо з урахуванням впровадження інноваційних засобів. Саме цим і обумовлена актуальність теми кваліфікаційної роботи: «Контроль результатів навчальної діяльності учнів на уроках технологій у старших класах під час викладання навчального модуля «Дизайн предметів інтер'єру».

Об'єктом кваліфікаційної роботи є контроль результатів навчальної діяльності учнів на уроках технологій у закладах загальної середньої освіти.

Предметом кваліфікаційної роботи є методичні рекомендації здійснення контролю результатів навчальної діяльності учнів старших класів на уроках технологій під час вивчення навчального модуля «Дизайн предметів інтер'єру».

Отже, мета кваліфікаційної роботи полягає в обґрунтуванні й розробленні комплекту засобів контролю результатів навчальної діяльності учнів старших класів на уроках технологій під час вивчення навчального модуля «Дизайн предметів інтер'єру», методичних рекомендацій щодо його використання в освітньому процесі та експериментальній перевірці їх ефективності.

Виходячи з мети та теми кваліфікаційної роботи, були сформульовані такі завдання, як:

- ~ проаналізувати історичні аспекти здійснення контролю результатів навчальної діяльності учнів у освітньому процесі;
- ~ проаналізувати в науково-педагогічній літературі сутність та значення контролю результатів навчальної діяльності учнів у освітньому процесі;
- ~ з'ясувати та охарактеризувати види, форми та методи контролю результатів навчальної діяльності учнів;
- ~ обґрунтувати та розробити комплект засобів контролю результатів навчальної діяльності учнів старших класів на уроках технологій під час вивчення навчального модуля «Дизайн предметів інтер'єру» і методичні рекомендації щодо застосування розроблених засобів у освітньому процесі, експериментально перевірити їх ефективність.

Методи дослідження:

- теоретичні: аналіз методичної та науково-педагогічної літератури, який дозволив систематизувати наукові ідеї з проблем педагогічного оцінювання результатів навчальної діяльності учнів старших класів на уроках технологій та узагальнення досвіду їх впровадження в практику старшої школи; логіко-синтетичний аналіз за допомогою якого узагальнено положення наукової, історичної, психологічної, педагогічної та довідкової літератури, законодавчих актів України, праць учених та вчителів-практиків, вивчено шкільну документацію – навчальні програми, методичні рекомендації, підручники);
- емпіричні: бесіди, спостереження за освітнім процесом; інтерв'ювання вчителів; метод анкетування; статистична обробка емпіричних даних; метод узагальнення інформації, який передбачав формування й обґрунтування висновків за результатами проведеного дослідження.

Основні положення та результати роботи узагальнено й висвітлено в доповідях на конференціях: XIII Міжнародній науково-практичній конференції (Хмельницький, 06–07 листопада 2025 р.) та науковій студентській конференції секції кафедри технологічної та професійної освіти і

декоративного мистецтва Хмельницького національного університету (02 травня 2025 р.)

Результати дослідження представлено в опублікованих працях: «Контроль навчальних досягнень учнів на уроках технологій: сутність, значення та особливості» [7], яка увійшла до збірника наукових праць «Матеріали наукової студентської конференції секції кафедри технологічної та професійної освіти і декоративного мистецтва» Хмельницького національного університету; «Види і методи контролю навчальних досягнень учнів на уроках технологій» [8], яку опубліковано у збірнику наукових праць «Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи (частина II)» Хмельницького національного університету.

Результати дослідження впроваджено у освітній процес Комунального закладу загальної середньої освіти «Ліцей № 5» (довідка про впровадження від 20.11.2025 р. №684)

1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЗДІЙСНЕННЯ КОНТРОЛЮ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ У ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

1.1 Історичні аспекти здійснення контролю результатів навчальної діяльності учнів в освітньому процесі

На сучасному етапі розвитку системи загальної середньої освіти в освітньому процесі використовуються різні підходи до контролю. Серед них є підходи, котрі використовуються десятиліттями, а є й інноваційні.

Модернізація освітньої системи в Україні зумовлена потребою подолання низки соціокультурних викликів сучасного суспільства, яке має гарантувати учням і їхнім батькам можливість об'єктивно оцінювати рівень навчальних досягнень з різних дисциплін та свідомо орієнтуватися в подальшій освітній діяльності. Відтак контроль і оцінювання в навчальному процесі виступають необхідною умовою ефективного розвитку навчання.

Питання про доцільність оцінювання постало давно і впродовж сторіччя педагоги вирішували по-різному яким воно повинно бути, наприклад «символом якості» (балом, способом вираження суворості й вимогливості, категоричним судженням про успіхи дитини) або ж показником якості та наявних недоліків у методиці навчання й виховання учня [9].

Огляд праць вітчизняних науковців, у яких досліджено оцінювання навчальних досягнень, демонструє посилену увагу до даної проблеми протягом всієї історії становлення та розвитку теорії і практики вітчизняної освіти.

В Українському педагогічному словнику зазначається, що процес оцінювання здійснюється на основі систематичного аналізу результатів навчальної діяльності учнів як під час занять і самостійної роботи вдома, так і за підсумками спеціально організованих форм контролю знань, умінь і навичок, зокрема усних, письмових,

графічних і практичних перевірок [9, с. 245]. В «Енциклопедії освіти» поняття «оцінювання навчальних досягнень» трактується як процес, що здійснюється безперервно: під час роботи на уроці, спостереження за навчальною діяльністю учня, виконання ним різних видів робіт, аналізу відповідей. Визначає рівень досягнення успіхів, оцінку, яка є стимулом до навчання. Також розкрито дидактичні вимоги до оцінювання: об'єктивність, систематичність, врахування індивідуальних особливостей, стимулювання учнів до вдосконалення своєї праці [10, с. 630].

Історично значення оцінки виходить за межі фіксації одних лише результатів контролю, оскільки вона певним способом охарактеризує самого учня, ставлення його до праці, рівень підготовленості та здібності.

Задля започаткування системного підходу до означеної проблеми як до цілісного процесу, існували певні передумови, дослідження вчених, які вважаємо за доцільне проаналізувати. А отже, розглянемо оцінювальну діяльність педагога, задля обґрунтування еволюції оцінки як педагогічного явища а витоків вербального оцінювання знань учнів, яке досі актуальне.

Результати аналізу літератури свідчать, що починаючи з другої половини третього тисячоліття і до середини другого тисячоліття до н.е., функціонували так звані «е-дуби» - школи з підготовки професійних писців (тобто писарів) [11]. Питання щодо перевірки знань учнів у таких закладах залишається на сьогодні дискусійним. Дослідники допускають, що знання учнів перевіряли на різних етапах навчання і вже випускники таких шкіл складали іспити в присутності всіх вчителів. До такого іспиту висували вимоги, які вміщували в «екзаменаційний тест», котрий складався з чотирьох частин: перша – вимоги до знання шумерської мови; друга – правила професійної роботи; третя – вимоги до володіння «прихованими знаннями», четверта – вимоги до музичних здібностей. Звідси висновок, що учні, які погано вчилися, об'єктивно закінчити школу не могли [11]. За даними вимогами можна зробити висновок про високий престиж школи і належну

увагу до контролю за знаннями учнів, однак про те яке було оцінювання та які були оцінки не збережено в працях.

Тому слід відзначити, що важливим здобутком таких шкіл є етап домінування обов'язкового поетапного контролю знань учнів.

Наступний аналіз оцінювання опишемо на прикладах шкіл Київської Русі на підставі наукових та літературних джерел, котрі свідчать про те, що виникненням і поширенням шкіл «учіння книжного» започатковано новий етап у розвитку давньоруської культури й освіти. Зазначимо, що основними методами навчання були читання та коментування змісту книг, що вказується у праці С. Бабишин [11]. Тогочасні педагоги приділяли значну увагу навчання прийомів ведення діалогу, вмінню вголос міркувати та використовувати для підтвердження своїх аргументів цитат із церковних книг.

На думку В. Андрущенко, у школах Київської Русі надавали великого значення самостійній роботі з книгою, проте не враховували вікові особливості учнів та їх життєвий досвід [12].

З розвитком соціально-економічних відносин форма вербального оцінювання учнів зазнала суттєвого вдосконалення. Значно урізноманітнилися оцінні судження педагогів XVI століття, а перспективнішими тогочасними школами стали єзуїтські – новіціати й колегії. Педагоги цих закладів були впевнені, що успішність шкільного навчання та виховання буде значно ефективнішою за умови впровадження змагання між учнями. Таким чином, освітній процес зазвичай будували за принципом «батога та пряника» [13, с. 8].

Оцінювальна діяльність тогочасних учителів вирізняється значною кількістю різноманітних нагород, які урочисто вручали школярам, а також похвал – записів на своєрідних дошках пошани. Навчальну діяльність учнів контролювали і ввівши покарання у формі виконання додаткових робіт. Для того, щоб приганьбити невстигаючих, придумували їм прізвиська, як. – от: «віслучі вуха», «ковпаки дурнів»; як стверджує Н. Буринська, «...робилося це для священної слави Бога» [14, с. 85]. Нововведення єзуїтів –

запроваджений жорсткий письмовий контроль: щомісяця проводили обов'язкові іспити й на основі одержаних результатів усіх учнів виокремлювали у дві категорії – гірші та кращі.

Отже, на початку XVI століття єзуїти ввели елементи числового оцінювання знань учнів і вдосконалили таким чином оцінювальну діяльність педагогів, що розглядаємо як новий етап у системі контролю за знаннями учнів.

Варто навести ще декілька прикладів того, як було організовано контроль та оцінювання результатів навчання учнів в школах України.

У системі початкової освіти в Україні провідне місце займали парафіяльні школи з учителями-дяками. Одним із засобів впливу була субітка – щосуботнє фізичне покарання учнів. У Галичині практикували ще покарання «на лапу» (били лінійкою по долоні, стояння в куті кімнати, інколи і навколішки. В ході дослідження доходимо висновку, що контролювали навчальну діяльність учнів у названих закладах освіти досить ґрунтовно, однак оцінювання знань та вмінь за допомогою балів ще не практикували [11].

У класичній педагогіці, як і в шкільній практиці, знаходимо чимало прикладів, котрі підтверджують неперервність пошуку шляхів стимулювання до процесів пізнання й організації навчання та виховання на взаємній довірі, а також введення бальної системи оцінювання, яка має багату історію [11].

Так, наприклад, у німецьких схоластичних школах середньовіччя виникла система оцінок балами як спосіб посилення впливу суспільства на дітей та розподілу їх за можливостями, знаннями й соціальним статусом. Введення цифрової системи оцінок в українських школах почалося уже з першої половини XIX ст, що стало новим етапом у системі контролю за знаннями учнів. Але водночас у багатьох навчальних закладах продовжували дотримуватись найдавнішої в історії вітчизняної школи словесною оцінкою знань [11].

Увійшовши в практику шкіл різних країн у різноманітних формах, оцінка набула соціального значення і стала інструментом посилення тиску на учнів. Її впровадження задля вираження успіхів (невдач) учнів почали розглядати як зменшення впливу схоластичної школи на передову суспільну

думку, що стверджувала супротив тілесним покаранням, фізичному та духовному каліченню дітей.

Тому, чим більше школа вдавалася до гуманістичних і демократичних форм навчання і чим рішучіше відмовлялася від крайніх примусових заходів, тим переконливіше стверджувалось соціальне значення оцінки. Її використання як засіб покарання учнів за відсутність сумлінного ставлення до навчання, низьку успішність та недисциплінованість, та й за непокору і самостійність думок. Можна зробити висновок, що вона одночасно була інструментом тиску і засобом розподілу учнів на розряди за рівнем їхніх знань чи соціальним статусом [11].

Найпершим було помічено складність шкільної оцінки та особливості її впливу на учнів Я. Коменським, що в свою чергу закликав педагогів розумно використовувати своє право на оцінку, проявляючи велике терпіння. У моральному вихованні радив послуговуватись і похвалою і доганою: «Школа без дисципліни – що млин без води», «Порядок – душа всього» [11].

Першими спробами оцінити знання учнів цифрами здійснював керівник Київського навчального округу Ф. Брадке за своєю системою: з усіх предметів у кожному класі вводились найвищі оцінки.

В середині XIX ст. між діячами освіти тривають дискусії щодо системи оцінювання та доцільності застосування оцінок (балів) у школі: їх учасники виявляють недоліки системи оцінювання, яка розглядала оцінку як засіб стимулювання навчання. Каталізатором цього процесу була досить поширена в ті часи теорія вільного виховання, що прагнула розвивати дитину без будь-яких зовнішніх втручань і управління. Виступаючи проти найменшого тиску на особистість, дріб'язкової регламентації всіх сторін її життя та поведінки й гостро критикуючи авторитарність виховання і схоластичні методи навчання, чимало дискутантів висловлювались проти встановленої системи оцінювання навчання, і проти оцінок та екзаменів як таких.

Зазначимо, що гостро критикував тогочасну форму педагогічної оцінки К. Ушинський. Характеризуючи її недоліки, він вказував передусім на те, що

існуючі форми оцінок притуплюють розумову діяльність учнів й знижують інтерес до неї з боку вчителя. Однак найрозумнішою формою педагогічної оцінки, на думку І. Іванюк, є заслужене схвалення, переживання разом з учнем спільної радості, яка породжує в дитині прагнення досконалості [15].

Певний шлях становлення й розвитку пройшла оцінка у народних школах західноукраїнських земель. На думку вчених, в українських народних школах на теренах Австрії чітко простежуються дві протилежні тенденції: міцні культурно-освітні традиції, що сягали часів Київської Русі, та приступність духовного зв'язку з Великою Україною; разом з тим українська народна школа була складовою частиною австрійської, що функціонувала за власними принципами й законами. Ці аспекти, на наш погляд, зумовили розвиток такого типу народної школи, як водночас була суб'єктом австрійської системи освіти і вагомим засобом національного відродження українців [16; 35].

Слід зауважити, що педагогічні погляди О. Онопрієнка потребують окремого розгляду. На його переконання, саме початкова школа відіграє ключову роль у формуванні основ національної освіти й виховання учнів. Видатний педагог приділяв значну увагу збереженню здоров'я дітей, наголошував на важливості їх фізичного розвитку, рішуче заперечував застосування тілесних покарань і вважав доцільним розпочинати шкільне навчання з семирічного віку. Це пояснювалося тим, що шестирічні сільські діти, на його думку, ще не досягають необхідного рівня фізичної та психічної зрілості для успішного навчання. Також він підкреслював, що результативність педагогічної діяльності значною мірою залежить від тісної взаємодії школи з родиною [2, с. 275].

Отже, започатковувалися інтенсивні педагогічні пошуки гуманістичних підходів до організації навчання без оцінок. Діячі народної освіти здебільшого висловлювали впевненість у тому, що відміною оцінок та екзаменів учні почнуть вчитися вільно, краще і без страху. Однак через переповненість класів, учитель не встигав систематично записувати

характеристики знань своїх вихованців і вони набули досить загального трафаретного змісту. Тому це призвело до обґрунтування теоретичних концепцій школи щодо недооцінювання вчителем перевірки знань і контролю за їх роботою. З даними концепціями не погоджувались прихильники теорії «вільного виховання», вони виступали проти будь-якого пригнічення дитини, регламентації її життя й поведінки, визначення змісту навчання проти її волі. Гостра критика авторитарності виховання й схоластичних методів навчання, теоретики освіти разом із педагогами під цим впливом не сприймали систему оцінювання знань, яка існувала в школі [17].

Тому для об'єктивного оцінювання навчальних досягнень школярів учителями радили використовувати настанови педологічних служб. В.О. Сухомлинський наголошував, що такі служби в школах України було запроваджено вже у 20-30-ті роки. Вони облікували шкільну успішність за методом тестів, вивчали інтереси й ідеали дітей, стан їхнього фізичного та розумового розвитку, аналізували середовище дитини [17]. Зазначимо, що саме ці фактори визначали контроль й об'єктивність оцінювання школярів.

Упродовж останніх років значна кількість педагогів і вчителів зосереджує свою діяльність на вдосконаленні системи контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів, унаслідок чого сформувався широкий спектр наукових поглядів на зазначену проблему. Частина з них знайшла практичне втілення, тоді як інші так і не були реалізовані в освітній практиці.

Вагомим недоліком існуючої практики організації контролю та оцінювання є майже повна відсутність відкритості щодо результатів оцінювання. Це зумовлено тим, що контроль і оцінка навчальної діяльності учнів здійснюються переважно одноосібно вчителем і спрямовані, передусім, на стимулювання їхньої навчальної активності [18].

З метою підвищення якості знань учнів окремі досвідчені педагоги застосовують метод порівняльного аналізу, активно залучаючи до нього самих школярів. Так, учителька-методист М. Дубинська, починаючи з

четвертого класу, пропонує учням здійснювати словесне оцінювання відповідей або творчих робіт однокласників, які обговорюються на уроці, виокремлювати їхні сильні та слабкі сторони, виправляти допущені помилки й доповнювати матеріал відсутніми відомостями.

Застосування порівняльного аналізу сприяє глибшому засвоєнню учнями еталонних вимог до виконання навчальних завдань, а також активізує їхню діяльність під час перевірки, розвиває самостійність і відповідальність [18, с. 24–19].

Педагог Л. Лисенко у своїй професійній діяльності активно застосовує модульну систему навчання та рейтингове оцінювання навчальних досягнень учнів. Після опрацювання кожної теми вона розробляє залікові тестові роботи, представлені у тридцяти варіантах. За виконання кожної залікової роботи учні можуть отримати від 15 до 30 балів залежно від рівня складності завдань і значущості теми в структурі навчального курсу. Важливу роль у формуванні практичних умінь і навичок відіграють домашні контрольні роботи, які проводяться не частіше одного разу на чверть і оцінюються в межах 5–10 балів. Виконання таких завдань сприяє систематичному та ненав'язливому повторенню всього навчального матеріалу, засвоєного протягом чверті [20].

За підсумками чверті, поряд з оцінками, що мають бальне вираження, визначається також рейтинг учнів, тобто їхнє місце в класі відповідно до кількості набраних балів. Таким чином, одну й ту саму оцінку, наприклад «5», можуть отримати кілька учнів, однак їхній рейтинг при цьому буде різним, що свідчить про неоднакову «вагу» однакових оцінок [20].

З метою перевірки міцності засвоєння знань, глибини розуміння навчального матеріалу та сформованості аналітичних умінь багато вчителів приділяють значну увагу виконанню учнями творчих завдань. Так, зокрема, І. Ілечко, окрім традиційного усного опитування, застосовує такі форми контролю знань, як складання коротких описів, створення кліматичних і ґрунтових карт, робота з контурними картами, ведення географічного зошита

тощо. Завдяки цьому забезпечується комплексна перевірка рівня знань учнів. Упродовж чверті кожен школяр отримує не менше 10–15 поточних оцінок, що в середньому становить дві–три оцінки з кожної навчальної теми [21, с. 219].

Однією з ключових умов успішної роботи вчителів у подоланні навчальної неуспішності є увага до своєчасного виявлення та своєрідної «діагностики» кожного окремого випадку відставання учнів, а також розроблення на цій основі індивідуальних заходів, спрямованих на оперативне усунення прогалин у знаннях. Зокрема, С. Шумаєва та Н. Заславська наголошують, що систематично надають допомогу слабким і невстигаючим учням, керуючись переконанням: якщо недоліки в знаннях усувати одразу, проблема неуспішності зникає [22, с. 28]. Саме завдяки такому підходу високих результатів досягають багато педагогічних колективів країни.

З метою підвищення ефективності «діагностики» рівня знань, удосконалення зворотного зв'язку та своєчасного виправлення помилок учителі прагнуть різноманітно вдосконалювати процеси контролю й оцінювання навчальних досягнень учнів. Діагностичний контроль є необхідним для врахування індивідуальних особливостей школярів під час організації їхньої навчальної діяльності та управління нею. Саме цій проблемі – індивідуального підходу до учнів у процесі навчання й організації відповідного діагностичного контролю – присвячені дослідження С. Чупахіної [23, с. 220].

Таким чином, контроль і оцінювання навчальних досягнень учнів слід розглядати як невід'ємний та системоутворювальний елемент освітнього процесу. Процес навчання, з одного боку, завершує етап засвоєння визначеного обсягу навчального матеріалу, а з іншого – виконує функцію інтегровальної ланки в загальній структурі навчальної діяльності особистості. За умов цілеспрямованої та методично виваженої організації освітнього процесу контроль сприяє розвитку когнітивних процесів учнів,

зокрема пам'яті, мислення та мовлення, забезпечує впорядкування й систематизацію знань, дає змогу своєчасно виявляти недоліки навчання та запобігати їх накопиченню. Ефективно вибудована система контролю позитивно впливає на демократизацію та диференціацію навчання, а також забезпечує отримання об'єктивного зворотного зв'язку щодо результативності навчальної діяльності учнів [23].

Разом із тим результативність перевірки й обліку навчальних досягнень значною мірою залежить від чіткого усвідомлення сутності та функцій контролю знань. Залежно від організаційних форм і педагогічних завдань оцінювання може реалізовуватися у словесній або бальній, якісній чи кількісній формах. Узагальнення наукових досліджень з проблеми оцінювання навчальних досягнень свідчить про те, що питання контролю та оцінки залишаються одними з найбільш складних і дискусійних у сучасній педагогічній науці. Різноманіття підходів до організації оцінювальної діяльності – від традиційних шкал до розгорнутої характеристики навчальних досягнень здобувачів освіти – зумовлює необхідність постійного пошуку інноваційних форм і технологій оцінювання, уточнення ролі вчителя в цьому процесі та визначення місця оцінки в структурі навчальної діяльності учнів.

1.2 Сутність та значення контролю результатів навчальної діяльності учнів у освітньому процесі

Важливою передумовою підвищення результативності освітнього процесу є систематичне отримання педагогом об'єктивної інформації про перебіг навчально-пізнавальної діяльності учнів. Перевірка знань має надавати відомості не лише про правильність або помилковість кінцевого

результату виконаної роботи, а й про сам процес діяльності, зокрема відповідність способів дій рівню та етапу засвоєння навчального матеріалу.

Ефективність освітнього процесу значною мірою зумовлюється раціональною організацією контролю за навчальними досягненнями учнів, який охоплює перевірку, облік і оцінювання результатів навчання. Слід підкреслити, що за відсутності чітко вибудованої системи контролю, яка забезпечує збирання, аналіз і використання необхідної інформації про процес і результати навчання, повноцінне управління освітнім процесом є неможливим [17].

У науково-педагогічному контексті доцільно розмежовувати поняття «контроль», «діагностика», «перевірка якості знань», «оцінка» та «оцінювання». Усвідомлення їхньої сутності дає змогу уникнути термінологічної плутанини, чітко визначити функціональні відмінності між цими категоріями та забезпечити ефективну педагогічну взаємодію між вчителем і учнем.

Тому варто проаналізувати сутність поняття «контроль». Результати проведеного аналізу представлено в таблиці 1.1.

Таблиця 1.1 – Визначення поняття «контроль»

№ з/п	Автор	Визначення поняття «контроль»
1	2	3
1	В. Бондар [16, с. 157]	Контроль – це діяльність спрямована на отримання та фіксацію інформації про результати дидактичної взаємодії між учнем та вчителем, а отже це включає порівняння отриманих результатів з визначеною метою і в разі виявлення слабких місць у освітньому процесі, застосування оперативних заходів для коригування та регулювання.
2	П. Атаманчук [24, с. 45]	Контроль є необхідною передумовою будь-якого процесу і виступає як засіб педагогічного керування навчально-пізнавальною діяльністю учнів. Це передбачає регулярне поетапне оцінювання та коригування їхньої діяльності з метою засвоєння знань.

Кінець таблиці 1.1.

1	2	3
3	І. Підласий [25, с. 17]	Контроль – це система перевірки, оцінювання й аналізу навчальних результатів, що визначає відповідність між поставленими цілями та фактичними досягненнями учнів.
4	А. Алексюк [26, с. 34]	Контроль – це систематичне спостереження та оцінювання процесу й результатів навчання, що забезпечує ефективний зворотній зв'язок.
5	С. Гончаренко [27, с. 22]	Контроль – це педагогічна діагностика, спрямована на встановлення рівня знань, умінь і навичок, а також на виявлення труднощів у навчанні.
6	Я. Коменський [28, с. 71]	Контроль (екзаменування) – це необхідна перевірка результатів навчання, що сприяє дисциплінуванню та систематизації знань учнів.
7	М. Фіцула [5, с. 17]	Контроль – це педагогічний процес оцінювання навчальних досягнень, що виконує функції перевірки, діагностики, корекції та стимулювання навчальної діяльності.

Таким чином, контроль – це цілеспрямований, систематичний педагогічний процес перевірки, оцінювання й аналізу навчальної діяльності здобувачів освіти, спрямований на встановлення відповідності між поставленими навчальними цілями та фактичним рівнем засвоєння знань, умінь і навичок. Він передбачає отримання зворотного зв'язку, виявлення досягнень, прогалин, корекцію освітнього процесу та стимулювання подальшої навчальної діяльності. Контроль виступає невід'ємною складовою управління навчанням і охоплює різні форми, методи й засоби перевірки – від поточної діагностики до підсумкового оцінювання.

У сучасній педагогічній науці та методиці дидактичне розуміння контролю результатів освітнього процесу істотно розширюється. Відтак контроль і перевірка навчальних досягнень у дидактиці розглядаються як складова педагогічної діагностики. Педагогічна діагностика спрямована на з'ясування умов і обставин, у яких відбувається процес навчання, а також на отримання об'єктивного уявлення про чинники, що сприяють або, навпаки, ускладнюють досягнення запланованих освітніх результатів. Саме тому

діагностика має більш глибокий і комплексний характер, оскільки передбачає аналіз результатів навчання у нерозривному зв'язку з методами, шляхами та засобами їх виявлення.

Процес діагностування водночас виконує функцію повторення, що певною мірою сприяє поглибленню та вдосконаленню знань, умінь і навичок учнів. До елементів такого повторення належать також корекційні дії педагога, зокрема виправлення та уточнення, які здійснюються в ході контролю навчальних досягнень. Оскільки діагностування передбачає активну діяльність учнів, пов'язану з виконанням конкретних навчальних дій, воно виступає і як форма вправлення, що позитивно впливає на розвиток практичних умінь і навичок. Крім того, контроль навчальних досягнень сприяє формуванню пізнавальних процесів, насамперед пам'яті та мислення учнів [29].

Об'єктами діагностування на уроках технологій є рівень сформованості знань, умінь і навичок учнів, досвід їхньої творчої діяльності, а також емоційно-ціннісне ставлення до навколишнього середовища.

Діагностування навчальних досягнень виступає важливим складником освітнього процесу, основними завданнями якого є: визначення рівня готовності учнів до засвоєння нового навчального матеріалу; отримання інформації про особливості перебігу процесу проєктної діяльності; виявлення результатів навчання з метою їх зіставлення із запланованими цілями та оцінювання ефективності обраних форм організації, методів і засобів навчання [29].

Вивчаючи праці Г. Віват, можемо розрізнити різні види перевірки якості знань для різних етапів навчання, що включають [29, с. 47]:

- перевірка знань, опорних уявлень та понять на початку вивчення матеріалу;
- перевірка ефективності процесу засвоєння знань у ході самого процесу навчання;
- перевірка рівня засвоєння знань після вивчення учнями відповідного матеріалу;

– комплексна перевірка знань, умінь та навичок, засвоєних учнями впродовж певного проміжку часу після вивчення окремих розділів програми.

Саме щодо останнього виду перевірки Г. Віват зауважує, що деколи таку перевірку називають «тематичним обліком знань» [29, с. 45]. Ці широко використовуванні визначення контролю пов'язані з його поліфункціональністю, що означає, що їхнє розуміння залежить від того, яке поняття закладено в основу визначення терміну.

Таким чином, контроль можна розглядати як виявлення, вимірювання і оцінювання результатів навчально-пізнавальної діяльності тих, хто навчається. Однак сам процес виявлення та вимірювання називається перевіркою, котра є необхідною складовою частиною контролю. Окрім перевірки, контроль включає оцінювання як процес і оцінку як результат перевірки [30].

Оцінювання розглядається як процес визначення та відображення рівня засвоєння учнями знань і сформованості в них умінь відповідно до програмних результатів навчання. Воно може здійснюватися як у кількісній формі – через виставлення балів, так і в якісній – у вигляді вербальних оцінних суджень учителя. Оцінне судження сприяє усвідомленню учнями рівня та якості засвоєного навчального матеріалу, передбачає характеристику способів виконання навчальних дій, ставлення до навчання, рівня старанності, а також стислу оцінку відповідей учнів. Таким чином, оцінювання дає змогу встановити, наскільки результативно учні опанували навчальний матеріал та якою є якість їхньої навчально-пізнавальної діяльності.

Облік навчальних досягнень полягає у систематичній фіксації та збереженні результатів навчання у формі оцінок і оцінних суджень. Дані обліку є основою для аналізу перебігу освітнього процесу та здійснення педагогічного прогнозування, яке передбачає визначення тенденцій розвитку освітнього процесу, прогнозування навчальної діяльності учнів, а також планування та коригування професійної діяльності вчителя.

Усі зазначені компоненти перебувають у тісному взаємозв'язку та функціонують у єдності в процесі педагогічної діагностики. Оцінки, виражені в

балах і такі, що відображають рівень навчальних досягнень учнів, виступають важливим дидактичним засобом розвитку їхніх пізнавальних можливостей і водночас певною мірою характеризують особистість здобувача освіти, зокрема його здібності, рівень підготовленості, загальний розвиток і ставлення до навчальної праці. Під час визначення результатів навчання враховується не лише педагогічна оцінка вчителя щодо досягнень учня, а й рівень сформованості його самооцінки. Саме оцінка результатів контролю відображає підсумкові показники освітньо-пізнавальної діяльності учнів [31].

Поняття «оцінка» використовується для відображення значущості, рівня та цінності різних об'єктів і процесів. Процес оцінювання полягає у визначенні якісних і кількісних характеристик певного явища. У межах освітньо-пізнавальної діяльності оцінка розглядається як процедура встановлення ступеня виконання здобувачами освіти навчальних завдань, визначення рівня їхньої навчальної підготовленості, загального розвитку, а також якості засвоєних знань і сформованості умінь та навичок. Історично першою формою оцінювання в освітній практиці була вербальна (словесна) оцінка.

Аналіз наукових джерел свідчить, що впродовж другої половини ХХ століття однією з ключових проблем оцінювання залишався його суб'єктивний характер, який здатний негативно позначатися на розвитку особистості учня. Зокрема, О Безносок наголошує, що будь-яка оцінка має суб'єктивну природу, оскільки остаточне судження залежить від індивідуального сприйняття та позиції суб'єкта оцінювання – учителя [31, с. 8].

Задля систематичності шкільного оцінювання було запропоновано тематичне структурування програмного матеріалу і в результаті запроваджено його тематичне оцінювання – контроль навчальної діяльності. Відзначимо, що нововведення дослідників дали значний позитивний ефект в оцінювання навчальних досягнень [9].

Слід зазначити, що провідним призначенням контролю як дидактичного інструмента управління навчальним процесом є забезпечення зворотного зв'язку між учителем і учнями та підвищення результативності навчання. Реалізація цієї мети здійснюється через систематизацію знань, умінь і навичок здобувачів освіти; формування здатності самостійно застосовувати набуті знання у практичній діяльності; активізацію та стимулювання навчальної мотивації учнів; розвиток у школярів потреби в самоосвіті та самовдосконаленні [9].

Об'єктами контролю виступають сформовані в учнів компетентності, що охоплюють знання, уміння та навички, способи мислення, досвід творчої діяльності, а також досвід емоційно-ціннісного ставлення до навколишнього світу й систему ціннісних орієнтацій. До останніх належать особистісний досвід учнів, їхні дії, переживання, почуття та ставлення до людей, явищ природи й процесу пізнання. У межах компетентнісного підходу це проявляється у зростанні відповідальності учнів за результати навчання, прагненні закріплювати позитивні навчальні досягнення та підвищенні вимог до досягнення програмних результатів навчання [21].

Основними завданнями контролю є визначення обсягу, рівня й якості засвоєння навчального матеріалу; виявлення типових труднощів і помилок, яких припускаються учні; отримання відомостей про рівень їхньої самостійної навчальної діяльності; оцінювання ефективності застосованих учителем форм організації, методів і засобів навчання; а також встановлення готовності школярів до опанування нового навчального матеріалу [21].

У більше конкретних вимірах контроль виконує наступні функції як: навчально-перевірювальну, навчальну, діагностичну і коригувальну, стимулювально-мотиваційну, виховну, розвивальну, управлінську, функцію регулювання соціальних відносин. Розглянемо кожну з них.

Навчально-перевірювальна функція контролю полягає у забезпеченні цілеспрямованого управління навчальним процесом шляхом отримання оперативного зворотного зв'язку. Перевірка результатів навчання надає

вчителеві інформацію про перебіг пізнавальної діяльності учнів, рівень досягнень кожного школяра та класу загалом, особливості засвоєння навчального матеріалу, формування умінь і навичок. Реалізація цієї функції передбачає визначення рівня навчальних досягнень учнів, а також встановлення їхньої готовності та потенційних можливостей для подальшого опанування програмного матеріалу [21].

Навчальна функція контролю сприяє глибшому й усвідомленому засвоєнню знань. У процесі аналізу відповідей однокласників, зауважень і пояснень учителя відбувається систематизація та закріплення навчального матеріалу. Учні набувають умінь критично оцінювати відповіді інших, аргументувати власну позицію. Організація контролю створює умови для повторення, поглиблення знань, а також удосконалення умінь і навичок.

Діагностична та коригувальна функції спрямовані на виявлення причин навчальних труднощів, визначення прогалин у знаннях і вміннях учнів та внесення відповідних змін у навчальну діяльність як школярів, так і педагога. Контроль водночас виступає засобом оцінювання ефективності застосованих учителем методів і прийомів навчання, спонукаючи його до професійної рефлексії та корекції педагогічної діяльності. Інформацію про результати навчання отримують не лише вчитель, а й учні та їхні батьки. Таким чином, контроль забезпечує не механічне «доучування», а цілеспрямоване коригування навчального процесу, що передбачає зміну навчальних цілей, способів діяльності й технологій оцінювання відповідно до отриманих результатів [21].

Стимулювально-мотиваційна функція контролю полягає в активізації навчальної діяльності та розвитку особистості учня з урахуванням його реального рівня підготовки. Надмірно високі або занижені вимоги можуть гальмувати розвиток школярів, тому ефективний контроль має бути педагогічно виваженим. Для досягнення мотиваційного ефекту важливо, щоб учень усвідомлював вимоги навчання, розумів значущість знань і був переконаний у власній здатності досягти успіху завдяки особистим зусиллям.

У результаті контроль сприяє формуванню позитивних мотивів навчання, відповідальності, прагнення до самовдосконалення та здорової змагальності.

Виховна функція контролю проявляється у формуванні в учнів дисциплінованості, систематичності в роботі, відповідального ставлення до навчання, розвитку самостійності та навичок самоконтролю. Водночас нераціонально організований контроль може сприяти появі негативних особистісних якостей, зокрема конформізму, нещирості або прагнення догоджати. У зв'язку з цим контроль потребує педагогічного такту, професійної майстерності та етичного підходу [21].

Розвивальна функція контролю спрямована на розвиток пам'яті, уваги, уваги, логічного мислення, уміння самостійно працювати з навчальним матеріалом. Вона тісно пов'язана з навчальною та виховною функціями, оскільки під час виконання контрольних завдань учні вчаться робити висновки, узагальнювати інформацію, застосовувати знання в нових або змінених ситуаціях, виокремлювати головне та оперувати навчальною інформацією відповідно до поставлених завдань.

Управлінська функція контролю полягає в отриманні вчителем об'єктивної інформації про рівень навчальних досягнень, успіхи та недоліки кожного учня, що дає змогу своєчасно коригувати та планувати подальшу навчальну діяльність учнів і власну педагогічну роботу.

Функція регулювання соціальних відносин виявляється у впливі результатів контролю на самооцінку учня та ставлення до нього з боку однолітків, учителів і батьків. Таким чином, шкільна оцінка виконує роль регулятора соціальних взаємин, формуючи позицію учня в колективі та сприяючи становленню його особистісних якостей [21].

Усі зазначені функції контролю є взаємопов'язаними та реалізуються комплексно. Ефективність підсистеми контролю результатів навчання забезпечується дотриманням низки педагогічних вимог, зокрема індивідуального та системного характеру перевірки, об'єктивності й умотивованості оцінювання, єдності вимог до результатів навчання,

диференційованого та всебічного підходу, різноманітності методів і форм контролю, його гласності та етичного ставлення до учнів.

Під час здійснення контролю результатів навчання вчитель має враховувати рівень знань кожного окремого учня, його навчальні досягнення та труднощі, що дає змогу об'єктивно визначити фактичний стан сформованості знань, умінь і навичок, а також окреслити характер і обсяг індивідуальної педагогічної допомоги, якої потребує школяр. В історії розвитку шкільної освіти відомі випадки порушення цієї вимоги, зокрема за умов бригадно-лабораторної системи навчання, коли застосовувалися колективні заліки та оцінювалися результати діяльності групи учнів у цілому. Саме протиставлення таких підходів і зумовлює необхідність реалізації принципу індивідуального характеру контролю [32].

Ефективність контролю досягається лише за умови його систематичного здійснення впродовж усього навчального процесу. Регулярна перевірка результатів навчання формує в учнів відповідальне ставлення до навчальної діяльності, сприяє виявленню індивідуальних особливостей школярів та створює підґрунтя для реалізації диференційованого підходу. Вона забезпечує отримання більш достовірної інформації щодо рівня навчальних досягнень і наявних прогалин у підготовці учнів, що дозволяє вчителю ефективно управляти процесом навчання. Систематичний контроль також орієнтує учнів на тривале й усвідомлене засвоєння знань, повторення вивченого матеріалу та інтеграцію раніше набутих знань у нові навчальні ситуації. Системність контролю результатів навчання реалізується через логічну послідовність його видів, доцільний добір форм і методів організації перевірки, а також чітко визначені критерії оцінювання [32].

Важливою педагогічною вимогою є об'єктивність і вмотивованість оцінювання результатів навчання. У статті 17 Закону України «Про повну загальну середню освіту» закріплено право кожного учня на справедливе, неупереджене, об'єктивне, незалежне та недискримінаційне оцінювання результатів навчання незалежно від форми та способу здобуття освіти [32].

Отже, навчальні досягнення кожного учня мають оцінюватися з максимальною точністю та об'єктивністю. Учитель зобов'язаний надавати справедливу й аргументовану оцінку рівню опанування учнем окремих розділів навчальної програми. Для школяра оцінка повинна бути зрозумілою, переконливою та прийнятною. У зв'язку з цим необхідно уникати суб'єктивних і необґрунтованих суджень, а також практики виставлення оцінок за поведінкові прояви, зокрема підказування чи розмови під час уроку. Такі так звані «виховні» оцінки не сприймаються учнями та можуть спричинити негативне ставлення до процесу навчання.

Як зазначав Василь Сухомлинський, оцінювання є морально виправданим лише за умови, що вчитель враховує не окремо взяті здібності учня, а їх взаємозв'язок із докладеними зусиллями та навчальною працею, які мають пріоритетне значення. Це положення підтверджує, що оцінка не може бути випадковою чи інтуїтивною, а повинна ґрунтуватися на чітко визначених і об'єктивних даних. Об'єктивність процесу перевірки й оцінювання забезпечується науково обґрунтованим змістом запитань, вимог і завдань; неупередженим ставленням учителя до учнів; суворим дотриманням установлених критеріїв оцінювання з конкретного навчального предмета.

Критерії оцінювання розглядаються як показники рівня сформованості знань, умінь і навичок, що відображають зміст і вимоги до навчальних досягнень учнів. Зокрема, при аналізі якості знань враховується обсяг програмного матеріалу, яким володіє учень, його повнота (знання всього навчального матеріалу або лише окремих елементів), а також глибина засвоєння, що проявляється в усвідомленні навчального змісту. Це передбачає вміння виокремлювати головне, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, робити узагальнення, порівняння та висновки. Важливими показниками також є міцність засвоєння знань і здатність відтворювати їх в усній та письмовій формах, що виявляється у логічності викладу, точності формулювань, культурі мовлення та володінні фаховою термінологією.

У процесі оцінювання доцільно визначати рівень засвоєння навчального матеріалу. Репродуктивний рівень характеризується здатністю відтворювати зафіксовані в пам'яті знання; реконструктивний передбачає застосування знань за зразком або алгоритмом у типових ситуаціях; творчий рівень виявляється у готовності й умінні використовувати знання в нових, нестандартних умовах.

Ефективність контролю значною мірою залежить від чіткого усвідомлення вчителем мети запитань, які пропонуються учням, та їх спрямованості на перевірку конкретних навчальних результатів. Важливо, щоб учні володіли вміннями визначати й тлумачити поняття, аналізувати й оцінювати факти та явища, застосовувати знання в різних ситуаціях, самостійно знаходити інформацію, порівнювати теорії й явища, встановлювати аналогії та причинно-наслідкові зв'язки [21].

Суттєвим педагогічним принципом є єдність вимог до оцінювання знань, умінь і навичок усіх учителів, які здійснюють контроль навчальної діяльності учнів у межах одного класу. Це передбачає уникнення різночитань у трактуванні оцінок і критеріїв оцінювання.

Диференційований характер контролю полягає у врахуванні специфіки навчального предмета, особливостей програмного матеріалу та індивідуальних характеристик учнів, зокрема психофізіологічних особливостей і стану здоров'я. За необхідності учням може бути надано час для обдумування відповіді, використання наочних матеріалів, опорних схем або плану викладу. Важливим є також педагогічне заохочення та підтримка, особливо за наявності прагнення учня до покращення результатів навчання, оскільки систематичне застосування лише негативних оцінок не сприяє успіху. Водночас учитель має поєднувати індивідуальний підхід із об'єктивністю та вимогливістю, що стимулює активність і навчальну мотивацію школярів, формуючи в них переконання у відкритості шляху до успіху для кожного [21].

Різноманітність видів, методів і форм організації контролю створює умови для повноцінної реалізації його функцій, підвищує зацікавленість учнів у процесі перевірки та сприяє зростанню значущості результатів навчальної діяльності.

Етичне ставлення до учня та повага до його особистості є однією з ключових педагогічних вимог у процесі навчання й оцінювання. Зміст цієї вимоги ґрунтовно висвітлено у працях Василь Сухомлинський, Віктор Шаталов та інших учених і педагогів-практиків. Її реалізація передбачає передусім віру в навчальні можливості та перспективи кожного учня, що виявляється у переконанні класу загалом і кожного школяра зокрема в їхній здатності успішно долати труднощі навчання. Учитель, пояснюючи новий матеріал, має заздалегідь звертати увагу учнів на можливі ускладнення, водночас висловлюючи впевненість у їхніх силах і надаючи конкретні орієнтири щодо шляхів подолання труднощів. Важливим складником такого підходу є оптимістичне ставлення педагога як до навчальних успіхів, так і до тимчасових невдач учнів.

Невід'ємною ознакою етичного ставлення є педагогічний такт і делікатність учителя, що унеможливають прояви крику, грубощів, приниження гідності, зарозумілості або погроз. Використовуючи оцінювання як інструмент педагогічного впливу, учитель повинен демонструвати високий рівень професійної культури. Як наголошував В. Сухомлинський, оцінка є водночас найвагомим заохоченням і найсильнішим, хоча не завжди ефективним, засобом покарання в педагогічній діяльності, а тому потребує особливої майстерності та відповідальності у застосуванні [21, с. 178].

Етична позиція педагога істотно впливає на формування атмосфери взаємоповаги в освітньому середовищі, сприяє вихованню моральної поведінки учнів у суспільстві, а також позитивно позначається на підвищенні авторитету школяра серед однолітків і в родинному колі.

Отже, контроль результатів навчальної діяльності є важливою складовою освітнього процесу, що забезпечує оцінку рівня знань, умінь і навичок учнів. Він виконує функцію моніторингу та корекції навчального процесу, сприяючи своєчасному виявленню проблем і вдосконаленню методів навчання. Контроль також мотивує учнів до кращих результатів та є важливим інструментом забезпечення якості освіти.

1.3 Види, форми, методи та функції контролю результатів навчальної діяльності на уроках технологій

Відповідно до статті 17 Закону України «Про повну загальну середню освіту» у процесі контролю навчальних досягнень учнів визначено такі види оцінювання результатів навчання: формувальне, поточне, підсумкове (тематичне, семестрове, річне), державну підсумкову атестацію та зовнішнє незалежне оцінювання [32].

Формувальне (попереднє), поточне й підсумкове оцінювання результатів навчання з погляду їх відповідності вимогам навчальної програми, а також вибір форм, змісту та способів оцінювання здійснюються педагогічними працівниками закладу освіти в межах їхньої професійної компетентності.

Попередній контроль застосовується з метою визначення вихідного рівня навчальної підготовки учнів на початку навчального року, під час роботи в новому для вчителя класі або при вивченні нового навчального предмета. Отримані результати дають змогу педагогу дидактично обґрунтовано спланувати та організувати подальший навчальний процес [21].

Поточний контроль і поточне оцінювання здійснюються в ході щоденної навчальної діяльності учнів. Вони забезпечують учителя оперативною інформацією щодо перебігу процесу засвоєння нового

навчального матеріалу, рівня його розуміння та характеру труднощів, з якими стикаються школярі. Залежно від результатів поточного контролю педагог або продовжує навчання відповідно до запланованої траєкторії, або вносить необхідні корективи до змісту, методів і темпу навчальної роботи [21].

Сучасні підходи до контролю навчальних досягнень учнів поступово відмовляються від домінування виключно підсумкового оцінювання та орієнтуються на реалізацію компетентнісного підходу, який передбачає не лише перевірку рівня засвоєння знань, а й здатність учнів ефективно застосовувати їх у практичній діяльності.

В англійській педагогічній термінології для позначення оцінювання використовуються два поняття – *assessment* та *evaluation*, які в українській мові зазвичай перекладаються одним терміном «оцінювання». Водночас *assessment* переважно тлумачать як формувальне, розвивальне або аналітичне оцінювання, тоді як *evaluation* пов'язують із традиційним, підсумковим або сумарним оцінюванням. Різні науковці інколи надають цим поняттям відмінних характеристик, що може ускладнювати їх розуміння. Проте аналіз зарубіжних джерел засвідчує, що в країнах, де компетентнісне навчання та формувальне оцінювання практикуються у шкільній освіті вже понад сорок років, ці поняття чітко розмежовані та використовуються послідовно [21, с. 178].

Формувальне оцінювання спрямоване на виявлення прогалин або недосягнутих результатів навчання, однак їх фіксація у звітах, листуванні чи безпосередньому спілкуванні з учнем і його батьками здійснюється в позитивно зорієнтованій формі. Замість негативних формулювань на кшталт «не знає» чи «не вміє» застосовуються конструктивні висловлювання, зокрема «потребує додаткової роботи», «варто зосередити увагу на...», «має потенціал для подальшого розвитку».

Формувальне та традиційне (підсумкове) оцінювання відрізняються насамперед своїми цілями. Формувальне оцінювання (*assessment*) спрямоване

на підвищення якості навчання та підтримку індивідуального прогресу учня, тоді як традиційне оцінювання (evaluation) має на меті фіксацію та узагальнену оцінку досягнутого результату. Відповідно, формувальне оцінювання здійснюється безпосередньо в ході освітнього процесу, а підсумкове – після завершення певного етапу навчання.

Упровадження формувального оцінювання потребує також зміни підходів до його сприйняття з боку батьків. Їм важливо не переносити власний шкільний досвід на дитину, не ставити її в позицію захисту щодо вчителя та не реагувати агресивно на результати, які не відповідають їхнім очікуванням. Натомість оцінювання варто розглядати як відверту й фахову інформацію про освітній розвиток дитини, як ресурс для її зростання та як підґрунтя для співпраці між учителем і батьками з метою максимально повного розкриття потенціалу особистості учня. Такий підхід передбачає поступову зміну усталених культурних норм у суспільстві загалом.

Порівняння формувального та традиційного оцінювання представлено у таблиці 1.2.

Таблиця 1.2 – Порівняння формувального та традиційного оцінювання

Формувальне оцінювання	Традиційне оцінювання
Контролює хід освітнього процесу	Перевіряє, що було вивчено
Діагностувальне: ідентифікує сфери, де необхідне покращення	Оціночне: вимірює досягнення певного рівня
Ідентифікує недоліки і покращує навчання	Судить про якість
Здійснюється під час освітнього процесу	Відбувається в кінці освітнього процесу
Допомагає учням вчитися один в одного	Змушує учнів конкурувати між собою

Підсумкове оцінювання результатів навчання, а також відповідний контроль, здійснюється у формі тематичного, семестрового та річного оцінювання. Тематичний контроль, як правило, проводиться після завершення вивчення окремої теми або розділу навчальної програми з урахуванням результатів поточного контролю. Він спрямований на визначення рівня сформованості знань, умінь і навичок учнів, що забезпечує

підвищення об'єктивності оцінювання, реалізацію принципу індивідуального підходу та посилення відповідальності школярів за результати навчальної діяльності [32].

Здійснення тематичного контролю сприяє подоланню фрагментарності в засвоєнні навчального матеріалу, підвищенню об'єктивності оцінювання навчальних досягнень, упровадженню індивідуального й диференційованого підходів до організації навчання. Водночас він забезпечує систематизацію та узагальнення знань, зосередження уваги учнів на ключових елементах змісту навчального предмета [32].

Семестровий і річний контроль проводяться наприкінці відповідного навчального періоду з урахуванням результатів поточного та тематичного оцінювання. Визначення відповідності результатів навчання учнів, які завершили здобуття початкової, базової середньої або профільної середньої освіти, вимогам державних стандартів здійснюється шляхом державної підсумкової атестації. Обов'язковому проходженню підлягає атестація з державної мови, математики та інших навчальних предметів, визначених центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки, за винятком випадків, передбачених чинним законодавством [32].

У разі відсутності результатів річного оцінювання та/або державної підсумкової атестації після завершення навчання за освітньою програмою учень має право пройти відповідні процедури до початку нового навчального року. Якщо ж повторне оцінювання або атестація не були успішно складені, педагогічна рада закладу освіти спільно з батьками ухвалює рішення щодо подальших форм і умов здобуття учнем повної загальної середньої освіти [32]. Результати річного оцінювання та державної підсумкової атестації фіксуються відповідно до законодавчо визначеної системи оцінювання та відображаються у свідоцтві досягнень, яке щорічно видається учневі під час переведення його на наступний рік навчання [32].

Залежно від організації контролю навчальної діяльності учнів у педагогічній практиці використовуються різні форми контролю: індивідуальна, парна, групова, фронтальна та комбінована.

Індивідуальна форма контролю застосовується з метою ґрунтовного аналізу рівня навчальних досягнень окремих учнів. У процесі такої перевірки увага приділяється усвідомленості відповіді, логічності міркувань, аргументованості суджень, здатності застосовувати засвоєні знання на практиці. Реалізація цієї форми залежить від часу, відведеного на контроль, характеру та обсягу навчального матеріалу, а також рівня підготовленості школярів.

Парна форма контролю передбачає взаємоперевірку учнів, за якої вони ставлять одне одному запитання, виявляють і виправляють помилки, звіряють відповіді з підручником або конспектом, пояснюють незрозумілі моменти. Такий підхід сприяє активізації пізнавальної діяльності та розвитку відповідальності за власне навчання.

Групова форма контролю використовується переважно з метою повторення й закріплення навчального матеріалу, коли перевіряються результати спільної діяльності всього класу або окремих груп учнів, що виконують єдине завдання. За умови постановки запитань для групи до їх розв'язання залучаються як учасники групової роботи, так і інші учні класу.

Фронтальна форма контролю полягає в опитуванні всього класу з метою залучення учнів до колективного обговорення навчального матеріалу. Вона дає змогу поєднати перевірку знань із повторенням і закріпленням вивченого та за короткий час охопити значну кількість учнів. Водночас короткі відповіді не завжди дозволяють повною мірою оцінити глибину засвоєння знань, однак результати спостережень можуть бути використані як складник загальної оцінки навчальної діяльності учня.

Комбінована форма контролю поєднує елементи індивідуального, групового та фронтального опитування. Її застосування дає змогу охопити перевіркою значну кількість учнів за обмежений проміжок часу. Разом із тим

така форма певною мірою знижує навчальну функцію контролю, оскільки частина учнів виконує завдання самостійно та не бере участі в колективній роботі класу. У зв'язку з цим комбінований контроль доцільно використовувати на етапі, коли навчальний матеріал уже засвоєно й необхідно зафіксувати рівень навчальних досягнень окремих учнів.

У педагогічній практиці виокремлюють різні форми організації контролю навчальних досягнень учнів, серед яких найбільш поширеними є залік, іспит і самоконтроль.

Залік як форма організації контролю використовується для перевірки рівня навчальних досягнень учнів за результатами засвоєння певної частини навчального матеріалу. Він дає змогу зробити висновки щодо сформованості базових знань, умінь і навичок. У «Українському педагогічному словнику» Семен Гончаренко відносить залік до підсумкових форм контролю, що підкреслює його значення в системі оцінювання результатів навчання [9].

Іспит є спеціально організованою формою підсумкового контролю та оцінювання, яка виконує функцію суспільного й державного контролю за результатами освітньої діяльності учнів, педагогів і закладу освіти загалом. Його проведення потребує ретельної підготовки, спрямованої на систематизацію, осмислення й закріплення всього навчального курсу, що сприяє глибшому усвідомленню навчального матеріалу [9].

Самоконтроль як форма організації контролю орієнтований на формування в учнів умінь самостійно аналізувати власні навчальні досягнення. Він забезпечує внутрішній зворотний зв'язок, дозволяє оцінити рівень засвоєння знань, правильність виконання навчальних завдань, а також практичну значущість результатів виконаних вправ, дослідів, проєктів, презентацій тощо.

Перевірка результатів навчання здійснюється з використанням різноманітних методів, вибір яких залежить від змісту навчального предмета, рівня узагальнення матеріалу, його обсягу та вікових особливостей учнів. Для забезпечення повноцінного оцінювання доцільно застосовувати завдання

різних когнітивних рівнів: від відтворення знань і їх розуміння до застосування в стандартних і змінених ситуаціях, формулювання власних суджень, оцінок і ставлень [9].

У педагогіці виокремлюють такі методи контролю: спостереження, усні, письмові, графічні, лабораторно-практичні, тестові, програмовані та комп'ютерні.

У межах формувального оцінювання особливого значення набуває метод спостереження за навчальною діяльністю учнів. Під час спостереження враховуються рівень уваги та старанності, реакція на запитання вчителя, ставлення до навчальної роботи, готовність до співпраці, активність у виконанні завдань, участь у проєктній і дослідницькій діяльності, систематичність виконання домашніх завдань [9].

Усне опитування може реалізовуватися в індивідуальній або фронтальній формах. За індивідуального опитування учень розкриває зміст питання у вигляді розповіді, повідомлення, презентації чи звіту про виконаний проєкт або дослід. Цей метод сприяє розвитку логічного мислення, умінь аргументовано висловлювати власні думки та формувати культуру усного мовлення. Водночас він потребує від учителя високої професійної майстерності й значних часових витрат, що обмежує його використання на уроці.

Письмовий контроль охоплює виконання диктантів, творів, переказів, розв'язання задач, написання рефератів і доповідей, створення проєктів, презентацій, компетентнісних завдань. До ефективних прийомів належать також рецензування письмових робіт і взаємоперевірка відповідей однокласників.

Графічні методи контролю спрямовані на перевірку вмінь учнів працювати з контурними картами, схемами, таблицями, графіками, діаграмами. Вони особливо ефективні в середніх і старших класах, оскільки сприяють узагальненню та систематизації знань, розвитку самостійності й опануванню способів навчальної діяльності.

Практичний контроль передбачає виконання дослідів, створення моделей і схем, роботу в майстернях, розв'язання прикладних задач, ведення учнівського портфолію. Він дозволяє оцінити здатність учнів застосовувати здобуті знання й уміння в практичній діяльності [5; 9].

Тестовий контроль набуває дедалі більшого поширення завдяки своїй об'єктивності. Тестове завдання є мінімальною одиницею тесту та передбачає вербальну або невербальну реакцію учня. Відповіді можуть бути вибірковими (множинний, альтернативний, перехресний вибір) або вільно сконструйованими. Тестування може здійснюватися як у машинному, так і в безмашинному форматі.

Основною перевагою тесту є вимірювальний характер оцінювання, що забезпечує його об'єктивність і зменшує вплив суб'єктивного чинника вчителя. Разом із тим сучасні тестові методики переважно орієнтовані на перевірку репродуктивних знань і недостатньо враховують потенціал розвитку особистості, маючи здебільшого оцінювальний, а не прогностичний характер [9].

У педагогічній практиці застосовуються різноманітні засоби контролю: усний (опитування, бесіда), письмовий (контрольні та самостійні роботи), практичний (тести, інтерактивні завдання), програмований (комп'ютерні тести, автоматизовані системи), самоконтроль (чек-листи, рефлексія, самооцінка) та взаємоконтроль (оцінювання в парах або групах).

Отже, результати аналізу засвідчують, що засоби контролю навчальних досягнень учнів є невід'ємною складовою освітнього процесу. За умови науково обґрунтованої та педагогічно доцільної організації контроль виконує розвивальну функцію, сприяє формуванню пам'яті, мислення й мовлення школярів, забезпечує систематизацію набутих знань, а також дає змогу своєчасно виявляти недоліки в організації навчання й запобігати їх подальшому накопиченню.

У зв'язку з цим актуальним завданням сучасної педагогічної практики є така організація освітнього процесу, за якої контроль органічно інтегрується

в систему навчання як її обов'язковий функціональний компонент, що забезпечує цілеспрямованість, результативність та об'єктивність навчальної діяльності. Відтак, з урахуванням теоретичних положень, викладених у цьому розділі, та відповідно до теми кваліфікаційної роботи постає необхідність визначення комплекту засобів контролю й розроблення методики їх використання на уроках технологій у межах модуля «Дизайн предметів інтер'єру», що й становитиме предмет розгляду другого розділу дослідження.

2 МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ЗДІЙСНЕННЯ КОНТРОЛЮ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ НА УРОКАХ ТЕХНОЛОГІЙ У СТАРШИХ КЛАСАХ ПІД ЧАС ВИКЛАДАННЯ НАВЧАЛЬНОГО МОДУЛЯ «ДИЗАЙН ПРЕДМЕТІВ ІНТЕР'ЄРУ»

2.1 Обґрунтування комплексу засобів контролю результатів навчальної діяльності учнів на уроках технологій у старших класах з навчального модуля «Дизайн предметів інтер'єру»

Розроблення засобів контролю результатів навчальної діяльності учнів, зокрема, на уроках технологій, має спиратися на низку дидактичних, психолого-педагогічних і методичних вимог, основними з яких є:

- відповідність навчальним цілям – засіб контролю повинен перевіряти саме ті знання, уміння та навички, які передбачені програмою та цілям уроки чи теми;
- науковість і достовірність змісту – завдання мають базуватися на науково правильних фактах, точних формулюваннях, коректних поняттях;
- об'єктивність і надійність оцінювання – форма і зміст завдань повинні забезпечувати можливість неупередженого, однакового для всіх оцінювання;
- валідність – засіб контролю має справді вимірювати те, що планується перевірити (наприклад, якщо мета – перевірити вміння аналізувати текст, то завдання не повинні оцінювати швидкість читання);
- доступність і відповідність віковим особливостям – форма подачі завдань, мовні конструкції, складність і обсяг мають відповідати віковим можливостям учнів;
- систематичність і логічна завершеність – засоби контролю повинні бути частиною цілісної системи перевірки: поточний – тематичний –

підсумковий контроль, тобто кожний засіб має чітку структуру і логічну послідовність завдань;

- різнорівневність завдань – завдання повинні охоплювати різні рівні складності (від відтворення знань, до їх застосування, аналізу, творчих завдань);
- чіткість та однозначність формулювань – фрази мають бути точними, без подвійних тлумачень, зайвої складності;
- практична спрямованість – особливо у старших класах засоби контролю повинні перевіряти здатність застосовувати знання в реальних ситуаціях;
- можливість кількісного й якісного аналізу результатів – завдання мають бути такими, щоб учитель міг провести аналіз успішності, виявити прогалини, зробити корекцію навчання [25].

В результаті проведеного теоретичного дослідження було з'ясовано засоби контролю, які доцільно використовувати на уроках технологій у старших класах під час вивчення навчального модуля «Дизайн предметів інтер'єру»:

- засіб усного контролю – здійснюється шляхом аналізування відповідей учнів на запитання вчителя на уроках, екзаменах, заліках. Форми усного контролю: індивідуальне, групове, фронтальне, комбіноване). Використовуються різноманітні техніки: картки, ігри, технічні засоби);
- засіб тестового контролю – здійснюється за допомогою набору стандартизованих завдань, які дають можливість за порівняно короткий час перевірити засвоєння навчального матеріалу всіма учнями, виміряти обсяг і рівень конкретних знань, умінь і навичок;
- засіб практичного контролю, в якому використовувались картки-завдання – це методичні матеріали з конкретними завданнями для учнів, які застосовують під час уроків або для самостійної роботи. Вони бувають у паперовому або цифровому форматі і можуть містити завдання на логіку, увагу, кмітливість, а також творчі та пізнавальні завдання з різних освітніх галузей, а також контрольні завдання – це перевірка знань, вмінь і навичок учнів або студентів, яка може бути письмовою (контрольна робота) або іншою. Застосовують їх для: оцінки рівня засвоєння матеріалу, виявлення

прогалин, стимулювання мотивації та покращення навчального процесу. Частота і призначення контрольних завдань залежать від навчального закладу, а їх результати допомагають скорегувати методику викладання;

– засіб програмованого контролю – це форма контролю знань, яка передбачає використання спеціальних тестів, часто комп'ютеризованих, для перевірки та оцінки рівня засвоєння матеріалу. Його переваги полягають у негайному зворотному зв'язку та можливості відразу отримати інформацію про рівень відповідей [33].

У педагогічній теорії розрізняють тести відкритого типу з вільно сконструйованими відповідями та тести закритого типу, які передбачають вибір відповіді із запропонованих варіантів. Тестові контрольні завдання ґрунтуються на дотриманні таких принципів, як об'єктивність і справедливість оцінювання, наукова обґрунтованість, ефективність і оперативність перевірки, єдність вимог та відкритість результатів.

Тестові завдання повинні відповідати низці дидактичних вимог, зокрема мати чітко сформований комплекс завдань, оптимальний рівень складності, достатній рівень надійності й валідності, а також забезпечувати можливість швидкого й точного оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти [34].

Тести на впізнання, які також визначаються як програмований контроль знань, передбачають вибір правильної відповіді з кількох альтернатив. Їхніми перевагами є швидкість проведення та простота обробки результатів, водночас суттєвим недоліком залишається ймовірність випадкового вибору відповіді [2, с. 83].

Тести на достовірність базуються на відповідях типу «так» або «ні». Вони є простими у використанні, проте не дають змоги повною мірою оцінити глибину й усвідомленість знань.

Тести на встановлення послідовності дій спрямовані на відтворення алгоритмів або процедур. Їх ефективність може підвищуватися шляхом ускладнення структури завдання, зокрема через поєднання нумерації етапів з їх описом. Такі тести дозволяють перевіряти знання, уміння й навички, однак

мають недолік, пов'язаний із можливістю механічного запам'ятовування послідовності дій [35].

Тести на конструювання доцільно застосовувати для створення структурно-логічних схем, що відображають складні поняття, педагогічні категорії та взаємозв'язки між ними [36].

Тести відкритої форми можуть передбачати короткі однозначні відповіді, орієнтовані на відтворення навчального матеріалу, або розгорнуті відповіді, що потребують сформованого логічного мислення, умінь аналізувати та узагальнювати інформацію [37].

Тести-альтернативи ґрунтуються на виборі однієї з двох можливих відповідей, наприклад «правильно – неправильно», «так – ні». Їх застосовують для перевірки вмінь розпізнавати факти, закони, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки та співвідносити явища з відповідними поняттями. Водночас цей вид тестів обмежує можливість самостійного формулювання відповіді, хоча сприяє швидкій орієнтації в навчальному матеріалі та розвитку навичок класифікації [38].

Тести на встановлення відповідності зазвичай складаються з двох або більше колонок, між елементами яких необхідно визначити взаємозв'язок. Такі завдання можуть містити терміни, факти, зображення, числові або літерні позначення. Вони ефективні для перевірки вмінь класифікувати поняття, встановлювати зв'язки між абстрактним і конкретним, аналізувати процеси. Основною перевагою тестів цього типу є їх компактність і можливість перевірки значного обсягу матеріалу за короткий час, тоді як недоліком – складність добору змісту завдань [39].

Тести на відтворення правильної послідовності або комбінації передбачають переструктурування запропонованих елементів з метою отримання логічно правильної моделі або алгоритму дій [40].

Тестовий контроль доцільно застосовувати для перевірки знань з окремих тем, під час визначення підсумкових результатів навчання, на групових заняттях, заліках, іспитах, а також перед виконанням практичних і лабораторних робіт. Окрім цього, тести можуть використовуватися як інструмент внутрішнього моніторингу для порівняння рівнів навчальних досягнень окремих груп учнів і аналізу

ефективності різних методів та форм навчання. Ефективною вважається практика тестової перевірки кожної теми навчальної дисципліни з охопленням її ключових змістових компонентів.

Питання тестів мають бути чіткими, лаконічними, однозначними та відповідати навчальним цілям. Правила оформлення включають: використання коротких простих речень, уникнення складних формулювань, заперечень («не», «крім») та другорядних деталей, а також створення правдоподібних, але помилкових варіантів відповідей приблизно однакового обсягу.

Вимоги до формулювання запитань:

- чіпкість і зрозумілість: уникайте двозначності та неточностей у формулюванні;
- лаконічність: використовуйте прості, короткі речення. Краще розбити складні думки на кілька коротких речень;

- пряма форма: формулюйте запитання у стверджувальній формі.

Уникайте дієслів пасивного стану;

- уникайте заперечень: не використовуйте слова «не», «крім» та інші заперечення в самому запитанні;

- конкретність: не включайте зайву, нерелевантну інформацію.

Умова має містити лише необхідну для відповіді інформацію;

- відповідність віку: враховуйте вікові особливості здобувачів освіти.

Вимоги до варіантів відповідей:

- правдоподібність: дистрактори (неправильні відповіді) мають бути правдоподібними та побудованими на типових помилках, але при цьому однозначно неправильними;

- однакова структура: всі варіанти відповідей (правильні та неправильні) мають бути приблизно однаковиими за змістом і обсягом;

- логічний порядок: розташовуйте варіанти відповідей у логічному чи алфавітному порядку;

- випадковий порядок: розміщуйте правильну відповідь у випадковому порядку серед усіх варіантів;

– уникайте підказок: відповіді на одні питання не повинні бути підказками для інших.

Загальні вимоги до тестів:

– мета: кожне запитання має перевіряти досягнення конкретної навчальної мети;

– рівність складності: уникайте перевірки тривіальних або надмірно вузькоспеціальних знань;

– різноманітність: використовуйте різні типи тестових завдань (множинний вибір, відповідність, коротка відповідь тощо) для різнобічної оцінки знань.

Отже, використання тестових завдань дає змогу раціональніше організувати навчальний час, забезпечує єдині вимоги до всіх здобувачів освіти та знижує рівень емоційного напруження під час перевірки знань. Тестове оцінювання мінімізує вплив випадковості на результати перевірки, сприяє формуванню навичок самоконтролю й самодисципліни. Водночас слід зазначити, що тестові завдання здебільшого орієнтовані на перевірку фактичних знань і часто стимулюють механічне запам'ятовування навчального матеріалу, не завжди дозволяючи виявити глибину його осмислення.

Поряд із тестуванням ефективним засобом перевірки знань, умінь і навичок учнів є використання карток-завдань, які містять дидактично структуровану навчальну інформацію. Такі картки застосовуються під час індивідуальної, парної та групової самостійної роботи на уроці й сприяють активізації навчально-пізнавальної діяльності учнів.

Картки-завдання характеризуються чіткою структурою та, як правило, включають такі компоненти: сформульоване завдання, зразок його виконання, опорні елементи, а також ключі для самоконтролю або взаємоперевірки. Крім того, вони можуть містити умовні позначення чи сигнали, що допомагають учневі орієнтуватися у функціональному призначенні карток в освітньому процесі.

Склад і наповнення карток-завдань змінюються залежно від виду самостійної роботи та дидактичної мети. Так, у разі парної роботи доцільним є включення елементів для взаємоконтролю й взаємокорекції. Окремі типи карток, зокрема мотиваційні або інформаційні, можуть відрізнятися структурою: вони містять звернення до учня, опис умов або фактів, необхідних для розуміння завдання, але не передбачають чіткої інструкції, зразків виконання чи ключів для перевірки.

Центральним компонентом картки-завдання є саме завдання. Його формулювання повинно бути лаконічним, конкретним і спрямованим на концентрацію уваги учня на визначеній навчальній проблемі. Завдання має чітко окреслювати очікуваний результат виконання вправи, що надає самостійній роботі цілеспрямованого характеру. Важливо, щоб у змісті завдання були передбачені способи перевірки досягнення цього результату.

Окрім контролювальної, завдання виконує й навчальну функцію, оскільки формує вміння уважно працювати з інструкціями, знаходити приховані підказки та логічні опори. Наявність зразка виконання залежить від рівня самостійності учнів і є обов'язковою на копіювальному та творчому рівнях діяльності.

Опорні елементи не є обов'язковим складником картки-завдання й вводяться відповідно до рівня самостійної роботи. Так, для репродуктивного рівня вони є необхідними, тоді як на творчому рівні можуть бути зайвими. Аналогічно, включення ключів для самоконтролю або взаємоконтролю визначається формою організації діяльності та дидактичною метою використання картки.

Картки-завдання мають відповідати низці дидактичних принципів, зокрема принципу доступності, який передбачає врахування рівня підготовленості учнів; принципу самостійної діяльності; принципу індивідуальної спрямованості, що дозволяє працювати в індивідуальному темпі; принципам наочності та моделювання; принципу міцності засвоєння знань; принципу пізнавальної мотивації та принципу проблемності.

Основними дидактичними функціями карток-завдань є, по-перше, забезпечення можливості оперативно пропонувати учням різноманітні навчальні завдання для самостійного опрацювання, закріплення й застосування навчального матеріалу; по-друге, створення умов для індивідуалізації освітнього процесу з урахуванням навчальних можливостей і потреб кожного учня [4].

Усний контроль здійснюється через індивідуальне та фронтальне опитування, де викладач ставить запитання для перевірки знань, оцінює логічність, глибину та правильність відповідей, а також рівень самостійності учня, використовуючи різні форми (фронтальна, групова, парна) та методи (бесіда, дискусія) для оцінки засвоєного матеріалу та вміння застосовувати його на практиці.

Ключовими аспектами усного контролю виділяють: об'єктивність (перевірка за встановленими стандартами та критеріями); системність (регулярне оцінювання знань); комплексність (оцінка не лише фактів, а й розумових операцій (аналіз, узагальнення)); практична спрямованість (перевірка вміння застосовувати знання в стандартних та нестандартних ситуаціях).

Таким чином, усний контроль – це динамічний процес, що поєднує різні методи для всебічної оцінки рівня знань та навичок учня [4].

Контрольні завдання є однією з основних форм поточного та підсумкового контролю знань, що дозволяють об'єктивно оцінити рівень засвоєння навчального матеріалу.

Основними видами контрольних завдань зазначають: письмові роботи (традиційні контрольні роботи, що включають теоретичні питання та практичні задачі); тестування (завдання з вибором однієї або кількох правильних відповідей, що забезпечують швидку перевірку значного обсягу матеріалу); практичні та лабораторні завдання (перевірка вміння застосовувати теоретичні знання для вирішення конкретних прикладних

задач); творчі завдання (есе, реферати або проєкти, що оцінюють здатність до аналізу та синтезу інформації).

Виділяють також основні функції контрольних завдань, таких як:

- діагностична: виявлення прогалин у знаннях учнів чи студентів;
- навчальна: систематизація та закріплення вивченого матеріалу під час підготовки та виконання;
- виховна: стимулювання дисципліни, відповідальності та навичок самостійної роботи;
- коригуюча: можливість для викладача внести зміни в методику викладання на основі результатів перевірки.

Сучасні підходи вимагають, щоб контрольні завдання були валідними (відповідали програмі), надійними (давали стабільний результат) та орієнтованими на компетентнісний підхід, тобто оцінювали не лише пам'ять, а й здатність критично мислити.

Зазначені вище засоби контролю стали основою для розроблення комплекту засобів контролю результатів навчальної діяльності учнів на уроках технологій у старших класах під час вивчення навчального модуля «Дизайн предметів інтер'єру» [4].

З метою оптимізації процесу розроблення тестових завдань у сучасній освітній практиці застосовуються спеціалізовані програмні засоби, відомі як тестові оболонки, які класифікуються за своїми функціональними можливостями. Частина таких програм належить до категорії вільно поширюваного програмного забезпечення (Freeware) і доступна для використання через мережу Інтернет. Окремі розробники також надають можливість безкоштовного використання попередніх версій програм або роботи з ними в онлайн-режимі. У закладах освіти нині застосовується широкий спектр подібних сервісів, що зумовило необхідність аналізу їх функціонування та педагогічної доцільності використання.

У ході дослідження було проаналізовано можливості кількох тестових оболонок, за результатами чого виокремлено три, на нашу думку, найбільш

зручні сервіси для створення завдань з перевірки знань на уроках технологій у старших класах: LearningApps, Online Test Pad та Quizizz. Порівняльний аналіз їх функціональних можливостей подано в таблиці А.1.

За результатами проведеного аналізу на перший погляд доцільним видавалося використання платформи LearningApps. Однак з 2021 року в цьому сервісі було вилучено розділ «Мої класи», який забезпечував можливість організації онлайн-тестування та відстеження динаміки й результатів навчальних досягнень учнів. Оскільки саме аналітична складова є принципово важливою для нашого дослідження, зазначений недолік істотно обмежує використання цієї платформи в межах обраної теми. У зв'язку з цим можна стверджувати, що сервіс Online Test Pad є найбільш придатним для розроблення тестових завдань і інтерактивних вправ з метою перевірки та закріплення навчального матеріалу модуля «Дизайн предметів інтер'єру», оскільки він надає широкі можливості для аналізу результатів тестування (див. додаток Г).

Зазначений сервіс є зручним як на етапі створення навчальних матеріалів, так і під час виконання завдань учнями. Його перевагами є інтуїтивно зрозумілий інтерфейс, наявність підказок для розроблення тестів, можливість створення кросвордів, опитувань, діалогів, комплексних завдань, інтерактивних уроків, а також наявність елементів системи дистанційного навчання. Додатковими перевагами є можливість редагування й оновлення вже створених вправ, збереження матеріалів із швидким доступом через меню платформи. Для учнів сервіс є зручним завдяки доступності завдань, наочності вправ, наявності підказок і можливості проходження тестування поза межами навчального заняття.

Найсуттєвішою перевагою Online Test Pad є підтримка використання зображень, аудіо- та відеоматеріалів у процесі створення завдань. Це має особливе значення під час вивчення модуля «Дизайн предметів інтер'єру», де провідну роль відіграють наочні засоби навчання, зокрема зображення стилів

інтер'єру, предметів інтер'єрного та екстер'єрного дизайну, відеопрезентації інтер'єрних рішень тощо.

У сучасних умовах упровадження інноваційних освітніх технологій є важливим і невід'ємним складником процесу навчання, закріплення та контролю засвоєння навчального матеріалу з будь-якої дисципліни. Традиційні методи навчання дедалі частіше виявляються недостатньо ефективними щодо покоління сучасних учнів, оскільки стандартизований підхід не враховує індивідуальних особливостей здобувачів освіти та потреби їхнього творчого розвитку. Використання інноваційних технологій у навчальному процесі сприяє підвищенню пізнавальної активності учнів, активізації різних каналів сприйняття інформації, полегшенню запам'ятовування навчального матеріалу та, що особливо важливо, підвищенню мотивації до навчання. Варто зазначити, що більшість учнів відкриті до сприйняття нових форм роботи й зазвичай позитивно реагують на нестандартні, цікаві та сучасні освітні інструменти.

Саме тому було обрано для дослідження програмований засіб контролю, а саме платформу Online Test Pad для засвоєння знань на уроках технологій у старшій школі з модуля «Дизайн предметів інтер'єру», та розроблено методичні рекомендації, котрі викладені нижче.

Методичні рекомендації щодо послідовності користування платформою Online Test Pad (див. рисунки 2.1 – 2.12):

1. У браузері відкрити сайт <http://onlinetestpad.com/ua>.

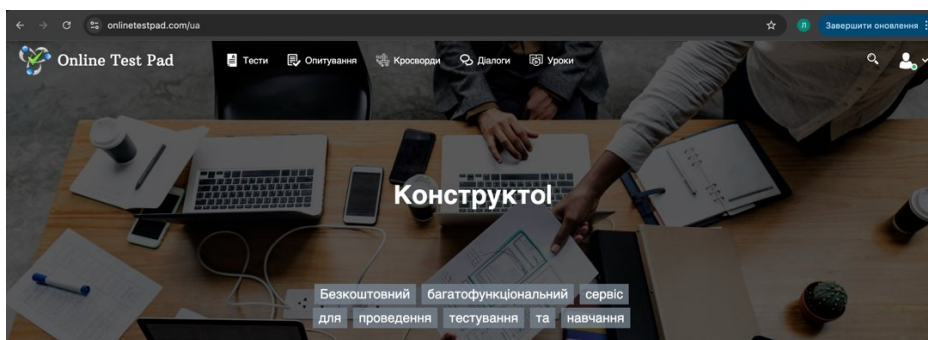
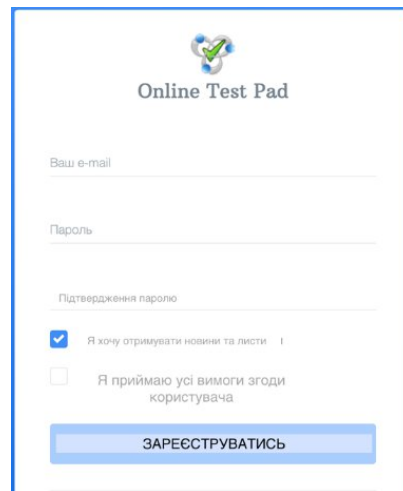

Рисунок 2.1 – Зображення сайту <http://onlinetestpad.com/ua>

2.Зареєструватися, заповнивши форму.

The image shows a registration form for 'Online Test Pad'. At the top is the logo and the text 'Online Test Pad'. Below are input fields for 'Ваш e-mail', 'Пароль', and 'Підтвердження паролю'. There are two checkboxes: one checked for 'Я хочу отримувати новини та листи' and one unchecked for 'Я приймаю усі вимоги згоди користувача'. A blue button labeled 'ЗАРЕЄСТРУВАТИСЬ' is at the bottom.

Рисунок 2.2– Реєстраційна форма

3.Увійти на сайт, і знайти особистий кабінет, який знаходиться у правому верхньому куті.

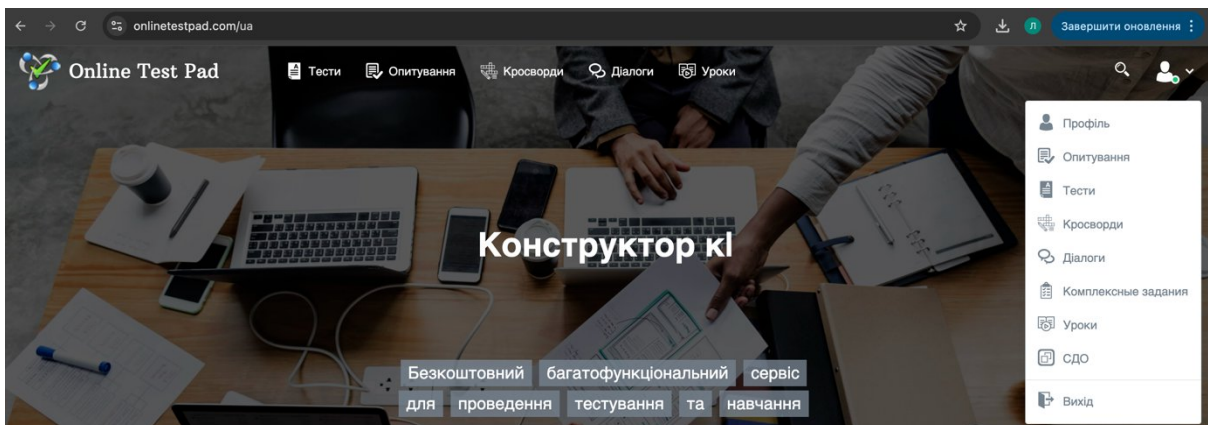

Рисунок 2.3– Вхід в особистий кабінет

В даному розділі відображається перелік меню, що знаходиться в особистому кабінеті. Можна обрати будь-який з пунктів: опитування, тести, кросворди, діалоги, комплексні завдання, уроки, СДО або ж взагалі вийти з кабінету.

4. Для того, щоб створити тест обираємо в меню розділ «Тести». Нам відображається наступне вікно, в якому необхідно обрати функцію «+ Додати».

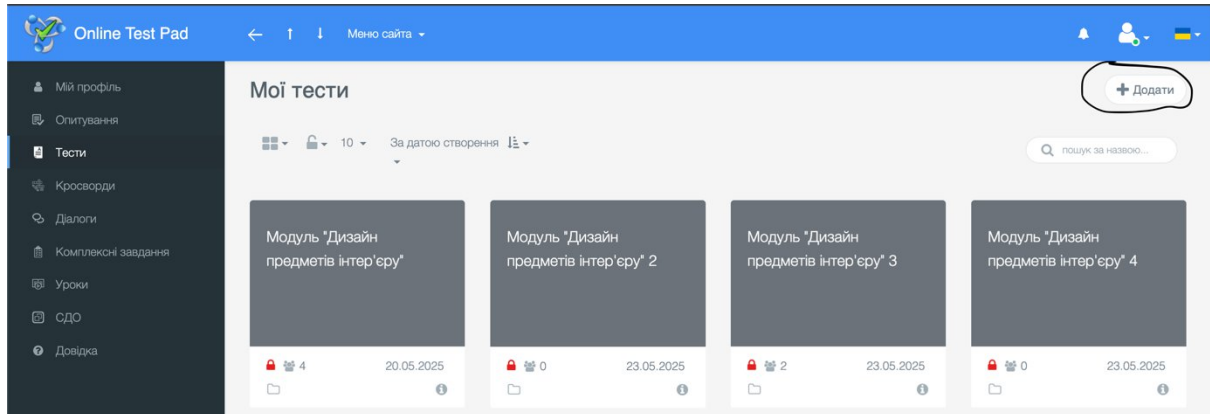

Рисунок 2.4 – Внутрішнє вікно для створення тестів.

Створення заголовку тесту

5. Наступним кроком необхідно обрати вид тесту, що включає в себе наступні: психологічний, особистісний, освітній, а також необхідно ввести назву тесту.

Рисунок 2.5– Створення нового тесту

6. Далі у наступному вікні можна виділити наступні розділи:

Дане вікно містить дату створення тесту (на рисунку 2.6 відмічено позначкою 1, під позначкою 2 відображено кількість користувачів, що проходили даний тест, під позначкою 3 це відмічено безпосередньо створення самих тестів. На рисунку 2.6 можемо побачити, що даному тесту маємо можливість надати закритий або відкритий статус (відмічено позначкою 4, а також додати зображення. Нижче як бачимо на рисунку автоматично створюється посилання на даний тест, котрий ми можемо скинути учням для проходження його або на уроці, або ж в позаурочний час.

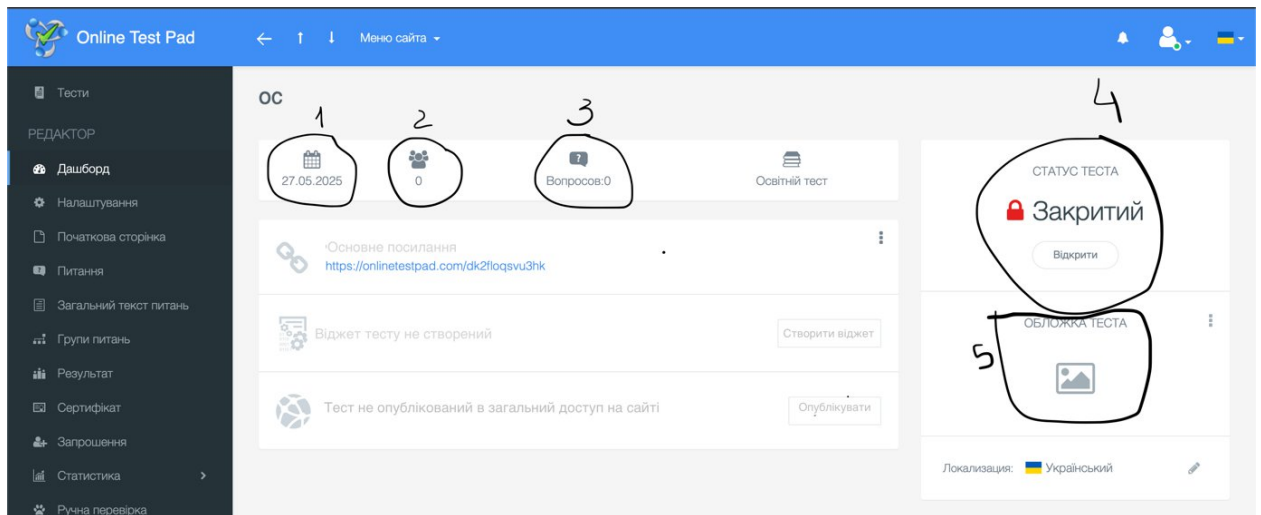

Рисунок 2.6– Характеристика вмісту створення тесту

7. Наступним кроком це створення самого тесту, тому ми натискаємо на позначку 3, що зображено на рисунку 2.6.

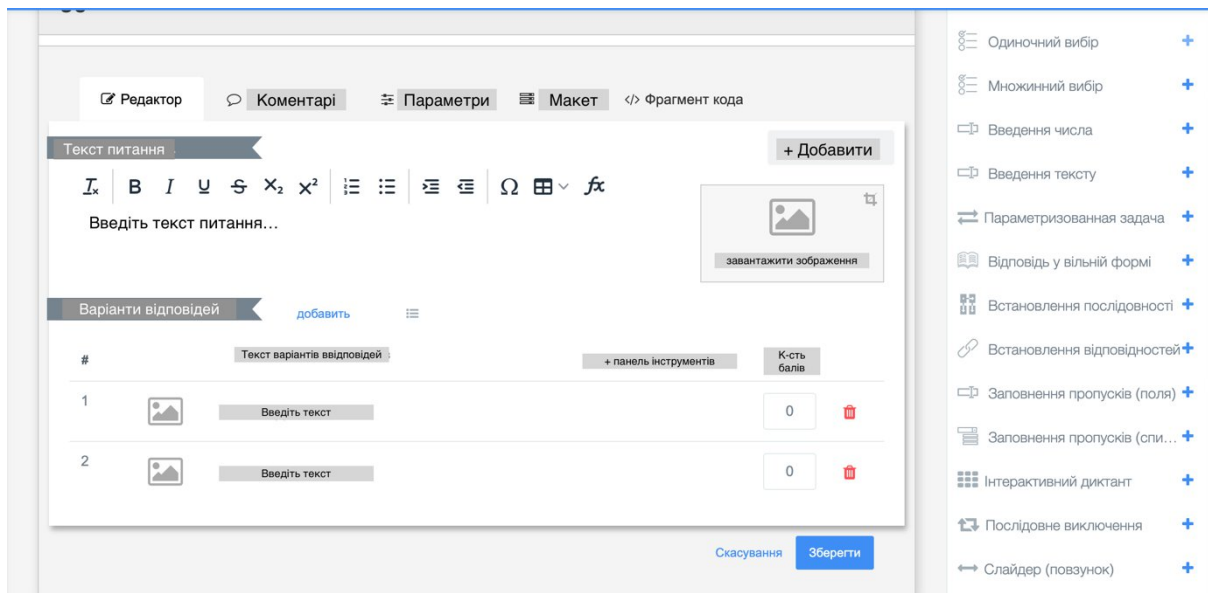

Рисунок 2.7 – Внутрішнє меню створення тесту на прикладі
одиночного вибору

Дане меню дозволяє ввести питання для тесту, обравши додатково з панелі інструментів характеристики для тексту, завантажити зображення додатково до питання, прописати коментар при необхідності (все відображено на рисунку 2.7). В розділі варіанти відповідей, можна скористатись кількістю, що досться по замовчуванню, або ж додатково додати ту кількість, яка необхідна. Також можна варіанти відповіді надавати як текстом, так і зображенням. В правому стовпчику видно колонку з кількістю балів, це дає можливість проставити скільки учень отримає за вірну відповідь і при необхідності можна проставити скільки ж балів отримає за невірну відповідь.

В розділі параметри можна побачити наступні функції, які можна застосувати для створення тестів. Всі характеристики подані на рисунку 2.8.

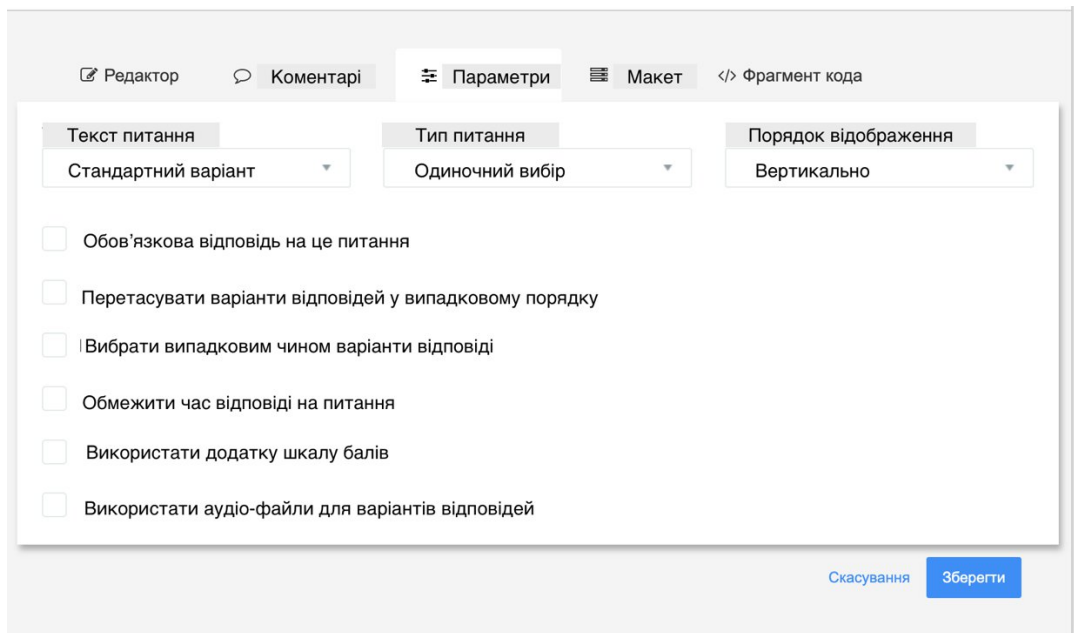

Рисунок 2.8 – Характеристики розділу «Параметри»

8. Після того, як внесені усі дані для вибраного тесту, ми натискаємо на поле «Зберегти», знаходиться у правому нижньому куті, як це побачимо на рисунку 2.8. Таким чином ми бачимо вже готовий результат (див. рисунок 2.9).

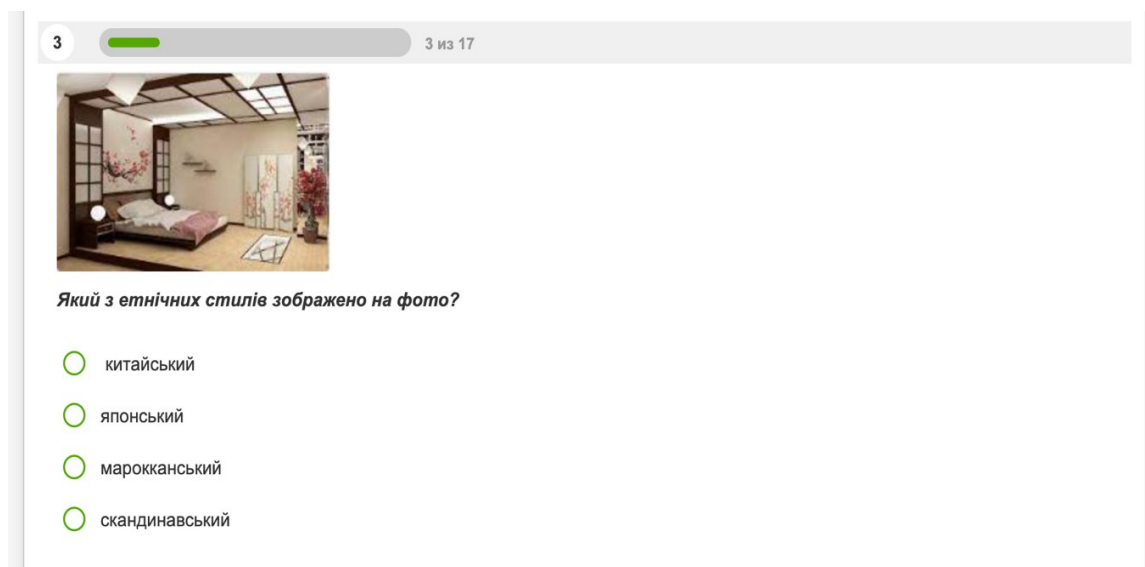

Рисунок 2.9 – Приклад одичного вибору тесту, із використанням зображення у питанні

Для того, щоб дізнатись результати, у внутрішньому меню «Тести», який знаходиться з лівої сторони сторінки там є перелік усіх необхідних можливостей виконання з розробленим тестом (див. рисунок 2.10).

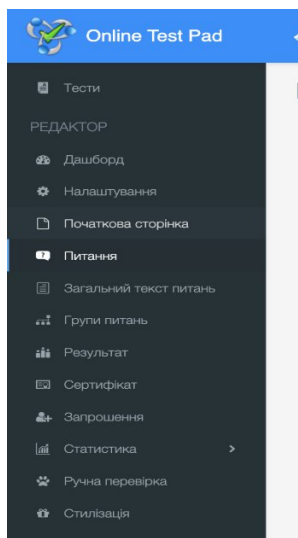

Рисунок 2.10– Меню внутрішньої структури розділу «Тест»

У Даному меню нам цікавить статистика. Тому переходимо у дану функцію і бачимо можливості котрі надає нам дана платформа для визначення та аналізу результатів проходження учнями тестів (див. рисунок 2.11).

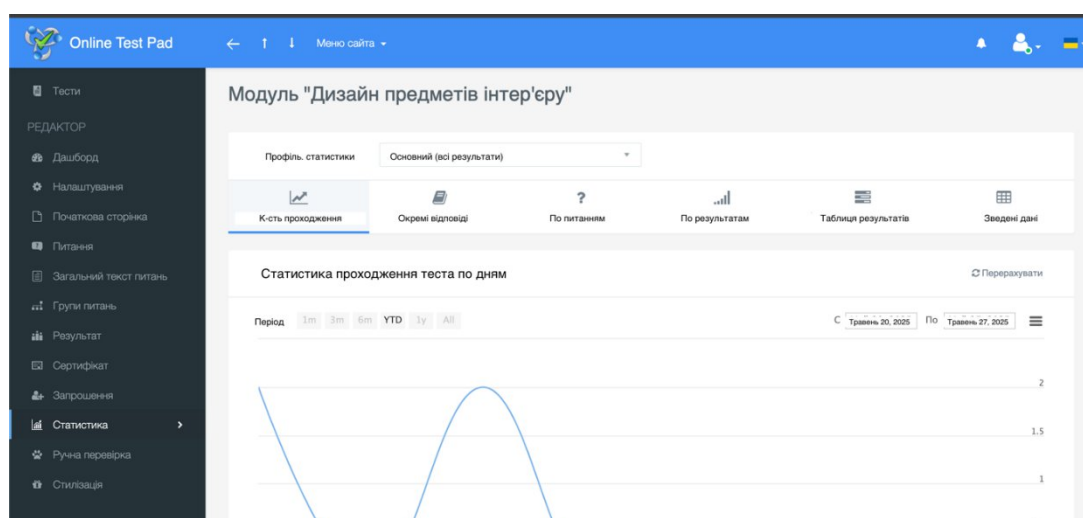

Рисунок 2.11 – Меню розділу «Статистика»

Як бачимо, в даному меню ми можемо відслідкувати кількість проходження тесту, окремі відповіді, можемо переглянути статистику по результатам, який має зображення графіку (див. рисунок 2.11).

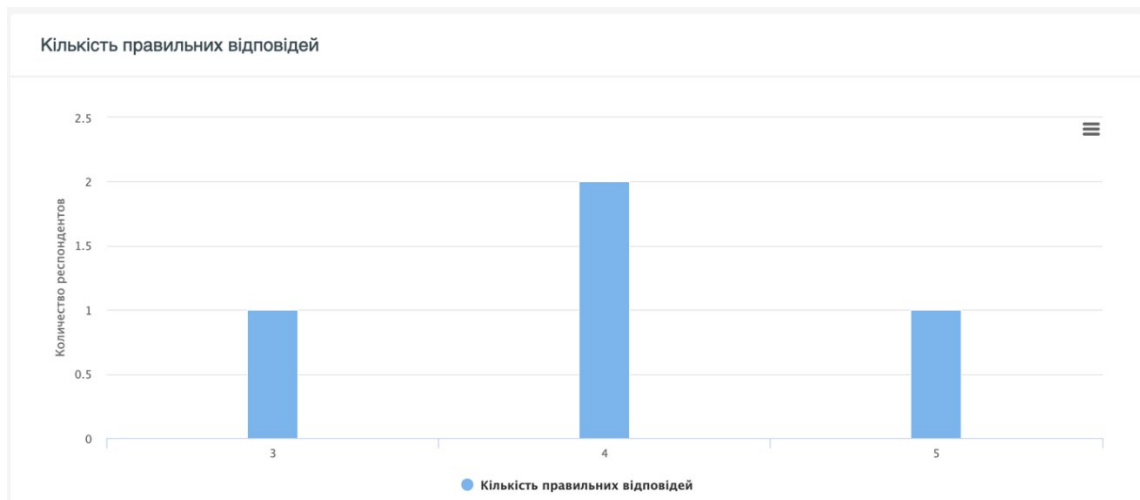

Рисунок 2.12 – Статистика відповідей по результатам (Графік)

Таблиця результатів дає можливість розглянути статистику як на самій платформі (див. рисунок 2.12), а також дає можливість зберегти у форматі Excel, що доволі є зручним для аналізу. Окрім того, кожного разу можемо отримувати нові дані, якщо тест учень пройшов пізніше, необхідно лише натиснути кнопку «Перерахувати», що знаходиться поруч із кнопкою «Зберегти в Excel», і тим самим ми отримаємо нові дані, що можемо знову ж таки зберегти файлом.

Отже, визначено вимоги до розроблення засобів контролю результатів навчання учнів, обґрунтовано комплект засобів контролю результатів навчальної діяльності учнів на уроках технологій у старших класах під час вивчення навчального модуля «Дизайн предметів інтер'єру», описано можливості онлайн-ресурсів для створення засобів контролю та обрано найбільш доцільні із них.

2.2 Методичні рекомендації здійснення контролю результатів навчальної діяльності учнів на уроках технологій у старших класах під час вивчення навчального модуля «Дизайн предметів інтер'єру» з використанням розроблених засобів

Уроки технологій передбачають поєднання теоретичних знань та практичних умінь, тому контроль навчальних досягнень має бути комплексним. Для цього застосовують комплект засобів контролю, який включає різні форми і методи перевірки, щоб оцінити знання, навички та компетентності учнів.

Наприклад поточний контроль на уроках технологій проводиться протягом уроку для перевірки засвоєння нових понять і методів роботи:

- ~ усне опитування щодо принципів композицій, стилів інтер'єру, матеріалів;
- ~ перевірка ескізів, правильності пропорцій і масштабів;
- ~ оцінка підготовки робочого місця, інструментів та матеріалів для моделювання або виготовлення виробу;

Тематичний контроль здійснюється після завершення теми або практичного завдання, наприклад:

- ~ виконання письмового тесту на знання теорії дизайну та кольористики;
- ~ презентація ескізів або макетів дизайнерського виробу;
- ~ практичне завдання з моделювання предмета інтер'єру (виготовлення невеликої моделі чи прототипу).

Метою такого контролю є оцінка рівня засвоєння знань та формування практичних навичок з конкретної теми.

Підсумковий контроль проводиться наприкінці модуля або семестру для комплексної оцінки компетентностей, наприклад:

- ~ захист завершеного дизайнерського проєкту (модель, макет або готовий виріб);
- ~ комплексний тест або практична робота, що охоплює всі теми модуля;
- ~ оцінювання презентаційної документації (ескізи, плани, креслення, обґрунтування дизайнерських рішень).

Метою такого контролю на уроках технологій є перевірка сформованості ключових компетентностей у дизайні та технології виготовлення предметів інтер'єру.

Якщо ж розглядати самоконтроль і взаємоконтроль то вони необхідні аби учень оцінив власний проєкт за критеріями естетики, функціональності та відповідності завдання, а також загалом учні проаналізували роботи один одного, порівнюючи із зразком дизайнерський макетом або критеріями оцінювання. Метою такого контролю є розвиток навичок самооцінки, критичного мислення та здатності до конструктивної оцінки.

Засоби контролю були розроблені відповідно до навчальної програми з технологій для учнів 10-11 класу, затверджену наказом Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 № 1407. Комплект засобів контролю запропоновано за навчальним модулем «Дизайн предметів інтер'єру», згідно якого було розроблено тематичний план його вивчення. Тематичний план представлено у таблиці 2.1.

Таблиця 2.1 – Календарно-тематичний план 11 клас «Дизайн предметів інтер'єру»

№ з/п	Тема уроку	Назви засобів контролю
1	2	3
1	Вступ. Вступний інструктаж з БЖ та ОП. Загальні відомості про дизайн. Основна мета та завдання дизайну. Просторово-предметне середовище. Особливості професії дизайнера предметного середовища.	Тестове поле №1

Продовження таблиці 2.1

1	2	3
2	Види і напрями сучасного дизайну. Сучасні стилі.	Картка-завдання №2
3	Закономірності і принципи формотворення предметного середовища.	Тестове поле №1
4	Закономірності і засоби композиції у дизайні. Види композиції у дизайні. Засоби та закони композиції у дизайні.	Тестове поле №1
5	Орнамент. Види симетрії. Види орнаменту. Практичне завдання: виконання орнаменту.	Тестове поле №2
6	Поняття про дизайн інтер'єру. Історія дизайну інтер'єру.	Картка-завдання №4
7	Поняття про стиль. Класичні стилі інтер'єрів. Античний стиль. Бароко.	Картка-завдання №3
8	Класицизм. Ампір. Романтизм в інтер'єрі.	Питань для усного контролю
9	Етнічний стиль. Прованс. Кантрі(грецький, американський, німецький, слов'янський кантрі). Тематичне оцінювання	Тестове поле №1
10	Український етнічний стиль. Особливості українського етнічного стилю. Український етнічний стиль у сьогоденні.	Питань для усного контролю
11	Скандинавський. Середземноморський інтер'єр. Особливості скандинавського та середземноморського інтер'єрів.	Тестове поле
12	Єгипетський, індійський, марокканський інтер'єри. Особливості цих інтер'єрів.	Перелік питань для усного
13	Колоніальний та східний інтер'єри.	Тестове поле №1
14	Сучасні стилі. Сучасна класика. Арт-деко.	Картка-завдання
15	Авангард. Поп-арт. Футуродизайн (футуризм).	Картка-завдання №1
16	Функціоналізм. Мінімалізм. Максималізм. Особливості цих стилів в інтер'єрі.	Тестове поле № 2
17	Хай-тек. Лофт. Ф'южин.	Тестове поле № 1
18	Сутність принципів дизайну інтер'єрів.	Перелік питань для усного

Кінець таблиці 2.1

1	2	3
19	Дизайн-процес. Художнє конструювання. Методи і прийоми дизайнерської творчості.	Тестове поле №1
20	Проектна графіка і макетування. Ескіз. Види ескізів. Практичне завдання: побудова перспективного зображення інтер'єру навчального кабінету чи кімнати.	Картка-завдання №4
21	Метод фокальних об'єктів. Метод фантазування. Практичне завдання: створити інтер'єр за допомогою одного з методів.	Тестове поле № 2
22	Метод комбінаторики. Метод біоніки. Тематичне оцінювання	Тестове поле № 2

За результатами аналізу психолого-педагогічної літератури доцільно визначити методичні рекомендації щодо використання засобів контролю результатів навчальної діяльності учнів на уроках технологій у старших класах, зокрема, розробленого комплекту:

- комплексний підхід до контролю – передбачає використання різних видів контролю (попередній, поточний, підсумковий) протягом усього освітнього процесу, а також поєднання різних форм (перевірка, оцінювання, облік) для всебічного виявлення рівня знань, умінь та навичок учнів;

- відповідність змісту та цілям навчання – означає узгодженість між тим, чого навчають учнів (знання, вміння, навички), та тим, яких результатів прагне досягти освітній процес (розвиток особистості, формування світогляду, підготовка до праці та життя). Для забезпечення цієї відповідності використовуються нормативні документи, такі як навчальний план і навчальна програма, що визначають, які саме знання, вміння та навички мають бути засвоєні;

- чіткість і доступність завдань – це ключові аспекти ефективного управління, які передбачають, що завдання сформульовані зрозуміло, однозначно, з чіткими очікуваннями, а також доступні для виконання з

наявними ресурсами та знаннями. Це допомагає підвищити продуктивність, знизити ймовірність помилок і забезпечити досягнення цілей;

– використання різнорівневих завдань – означає застосування диференційованого підходу в навчанні, який дозволяє адаптувати освітній процес до індивідуальних здібностей та потреб кожного учня, пропонуючи завдання різної складності. Це допомагає учням краще засвоювати матеріал, розвиває їхню впевненість та мотивацію, оскільки вони можуть працювати на своєму рівні – від обов'язкового базового до вищого;

– систематичність контролю – означає послідовну та регулярну перевірку знань, навичок та вмінь учнів, а також ефективності освітнього процесу в цілому. Це передбачає: регулярність: перевірка здійснюється постійно, а не епізодично; планованість: систематичний контроль передбачає наявність певної системи опитувань, де оцінки виставляються не тільки за правильні відповіді, а й за активність, доповнення та інші форми роботи; рівномірність: виявлення рівня знань у всіх учнів, а не лише у найактивніших чи найсильніших; послідовність: контроль охоплює всі етапи навчання та дозволяє відстежувати прогрес учнів у динаміці;

– застосування самоконтролю та взаємоконтролю – означає процес керування власною поведінкою та діяльністю, а також спільний контроль за роботою інших для досягнення спільної мети. Це включає самоаналіз, самооцінку та самокорекцію, а також спільну оцінку результатів інших, що допомагає вдосконалюватися як індивідуально, так і в команді;

– використання сучасних технологій – означає інтеграцію інноваційних інструментів (наприклад, комп'ютерів, інтернету, спеціалізованого програмного забезпечення) для покращення якості освітнього процесу, підвищення зацікавленості учнів та розвитку їхніх навичок. Це передбачає відхід від традиційних методів на користь інтерактивних форм навчання, дистанційного навчання та індивідуалізованих підходів;

– аналіз результатів контролю – це процес виявлення, оцінювання та інтерпретації набутих учнями знань, умінь, навичок, цінностей та ставлень

для визначення рівня досягнення очікуваних результатів навчання. Це допомагає зрозуміти сильні сторони учня, його потреби для подальшого розвитку та скоригувати освітній процес для підвищення його ефективності;

- психологічна підтримка – це комплекс заходів для створення сприятливої емоційної атмосфери, допомоги у подоланні труднощів та розвитку особистісного потенціалу учасників освітнього процесу. Вона включає в себе профілактику проблем, діагностику причин труднощів, консультації та допомогу у вирішенні емоційних та поведінкових проблем, що позитивно впливає на успішність навчання [37].

Щодо здійснення усного контролю на уроках технологій також варто відзначити окремі методичні рекомендації, зокрема, усне опитування може бути реалізовано у вигляді:

- індивідуального опитування: вчитель ставить серію запитань одному студенту для детальної перевірки, оцінюючи глибину розуміння теми.

- фронтального опитування: серія логічно пов'язаних запитань ставиться всій аудиторії, викликаючи для відповіді різних учнів для швидкої оцінки загального рівня засвоєння.

- бесіди, дискусії: обговорення матеріалу, де оцінюється вміння аргументувати, висловлювати власну думку та аналізувати інформацію.

Усне опитування також передбачає застосування рівнів оцінювання: від елементарних відповідей (початковий рівень) до творчого застосування знань та дослідницької діяльності (високий рівень), зважаючи на правильність, обґрунтованість та самостійність. Рекомендовано застосовувати усне опитування під час поточного (поурочного), тематичного та підсумкового контролю.

З метою оптимізації процесу розроблення тестових завдань у сучасній освітній практиці застосовуються спеціалізовані програмні засоби, відомі як тестові оболонки, які класифікуються за своїми функціональними можливостями. Частина таких програм належить до категорії вільно

поширюваного програмного забезпечення (Freeware) і доступна для використання через мережу Інтернет. Окремі розробники також надають можливість безкоштовного використання попередніх версій програм або роботи з ними в онлайн-режимі. У закладах освіти нині застосовується широкий спектр подібних сервісів, що зумовило необхідність аналізу їх функціонування та педагогічної доцільності використання.

У ході дослідження було проаналізовано можливості кількох тестових оболонок, за результатами чого виокремлено три, на нашу думку, найбільш зручні сервіси для створення завдань з перевірки знань на уроках технологій у старших класах: LearningApps, Online Test Pad та Quizizz. Порівняльний аналіз їх функціональних можливостей подано в таблиці А.1.

За результатами проведеного аналізу на перший погляд доцільним видавалося використання платформи LearningApps. Однак з 2021 року в цьому сервісі було вилучено розділ «Мої класи», який забезпечував можливість організації онлайн-тестування та відстеження динаміки й результатів навчальних досягнень учнів. Оскільки саме аналітична складова є принципово важливою для нашого дослідження, зазначений недолік істотно обмежує використання цієї платформи в межах обраної теми. У зв'язку з цим можна стверджувати, що сервіс Online Test Pad є найбільш придатним для розроблення тестових завдань і інтерактивних вправ з метою перевірки та закріплення навчального матеріалу модуля «Дизайн предметів інтер'єру», оскільки він надає широкі можливості для аналізу результатів тестування (див. додаток Г «Приклад результатів тестування на платформі Online Test Pad»).

Зазначений сервіс є зручним як на етапі створення навчальних матеріалів, так і під час виконання завдань учнями. Його перевагами є інтуїтивно зрозумілий інтерфейс, наявність підказок для розроблення тестів, можливість створення кросвордів, опитувань, діалогів, комплексних завдань, інтерактивних уроків, а також наявність елементів системи дистанційного навчання. Додатковими перевагами є можливість редагування й оновлення

вже створених вправ, збереження матеріалів із швидким доступом через меню платформи. Для учнів сервіс є зручним завдяки доступності завдань, наочності вправ, наявності підказок і можливості проходження тестування поза межами навчального заняття.

Найсуттєвішою перевагою Online Test Pad є підтримка використання зображень, аудіо- та відеоматеріалів у процесі створення завдань. Це має особливе значення під час вивчення модуля «Дизайн предметів інтер'єру», де провідну роль відіграють наочні засоби навчання, зокрема зображення стилів інтер'єру, предметів інтер'єрного та екстер'єрного дизайну, відеопрезентації інтер'єрних рішень тощо.

У сучасних умовах упровадження інноваційних освітніх технологій є важливим і невід'ємним складником процесу навчання, закріплення та контролю засвоєння навчального матеріалу з будь-якої дисципліни. Традиційні методи навчання дедалі частіше виявляються недостатньо ефективними щодо покоління сучасних учнів, оскільки стандартизований підхід не враховує індивідуальних особливостей здобувачів освіти та потреби їхнього творчого розвитку. Використання інноваційних технологій у навчальному процесі сприяє підвищенню пізнавальної активності учнів, активізації різних каналів сприйняття інформації, полегшенню запам'ятовування навчального матеріалу та, що особливо важливо, підвищенню мотивації до навчання. Варто зазначити, що більшість учнів відкриті до сприйняття нових форм роботи й зазвичай позитивно реагують на нестандартні, цікаві та сучасні освітні інструменти.

2.3 Хід та результати дослідження

Експериментальне дослідження ефективності здійснення контролю результатів навчання учнів проводилось на базі Комунального закладу

загальної середньої освіти «Ліцей №5 Хмельницької області». В експерименті брали участь учні 11 класів у кількості 31 особа, з них 15 учнів 11-Б класу (контрольна група) та 16 учнів 11-В класу (експериментальна група).

З метою визначення ефективності здійснення контролю результатів навчання на уроках технологій учнів 11 класів було оцінено рівень навчальних досягнень на початку й після завершенню експериментального дослідження.

Після оцінювання результатів навчання учнів було встановлено рівні навчальних досягнень учнів на початку експериментального дослідження. В експериментальній групі у відсотковому значенні представимо наступні результати: учнів з низьким рівнем навчальних досягнень – 10, з середнім – 50, і відповідно з високим – 40 . У контрольній групі учнів з низьким рівнем навчальних досягнень –23 з середнім – 47, з високим–30. Різниця учнів з високим рівнем в експериментальному та контрольному класах становить лише – 1, з середнім – 2, з низьким – 1. Дані, отримані на початку експерименту наведено в таблиці 2.2.

Таблиця 2.2 – Навчальні досягнення учнів на початку проведення дослідження

Навчальні досягнення	Результати 11-Б класу (контрольна група), %	Результати 11-В класу (експериментальна група), %
Низький рівень	23	22
Середній рівень	47	49
Високий рівень	30	29

Під час проведення експериментального дослідження контроль результатів навчання у контрольній групі здійснювався згідно із діючою Навчальною програмою з технологій (рівень стандарту) для 10-11 класів загальноосвітніх шкіл, затвердженою Наказом Міністерства освіти і науки

№ 1407 від 23 жовтня 2017 року із використанням традиційних засобів контролю результатів навчання учнів.

У експериментальній групі навчання проводилися також за зазначеною вище навчальною програмою, але з використанням розробленого комплексу засобів контролю результатів навчання учнів на уроках технологій.

Учням було запропоновано під час поточного контролю розв'язувати картки-завдання, які містили завдання трьох рівнів складності та передбачали контроль як теоретичного матеріалу, так і оцінювання умінь та навичок, здобутих на уроках технологій. Періодично учням було запропоновано питання для усного контролю, на які вони давали відповіді. Під час проведення окремих уроків учні у експериментальній групі виконували контрольні завдання, наприклад:

- схарактеризувати японський стиль в інтер'єрі;
- описати правила створення динамічної та м'якої гармонії в інтер'єрі;
- визначити етапи роботи над дизайн-проектом.

Під час тематичного контролю учням було запропоновано виконувати тестові завдання різних видів та рівнів складності. Зокрема, із цією метою було використано і онлайн-ресурси для проведення тестового контролю, наприклад Online Test Pad.

Після завершення експериментального дослідження за результатами контролю навчальних досягнень учнів було визначено рівні навчальних досягнень учнів контрольної та експериментальної груп.

Було встановлено, що після проведення експериментального дослідження в експериментальному класі у відсотковому значенні представимо наступні результати: учнів з низьким рівнем навчальних досягнень – 5, з середнім – 55, з високим – 40. У контрольній групі учнів з низьким навчальних досягнень – 11 з середнім – 42 з високим – 47. Різниця учнів з високим рівнем в експериментальному та контрольному класах становить – 2, з середнім – 3, з низьким – 5. Результати наведено в таблиці 2.3.

Таблиця 2.3 – Навчальні досягнення учнів за результатами тестування

Навчальні досягнення	Результати 11-Б класу (контрольна група), %	Результати 11-В класу (експериментальна група), %
Низький рівень	21	16
Середній рівень	48	51
Високий рівень	31	33

Незважаючи на те, що використання розробленого комплекту засобів контролю на уроках технологій було не довготривалим, все ж можна відзначити позитивні результати в експериментальній групі.

Проведення контролю результатів навчання стало ефективнішим за рахунок використання різних засобів, які охоплюють різні види контролю. Картки-завдання дозволили використовувати різнорівневі завдання як теоретичного, так і практичного характеру. Використання питань для усного контролю дозволило здійснювати поточний контроль результатів навчання. Контрольні завдання дали можливість поточно перевіряти набуті знання та уміння.

Використання тестових завдань різних видів та рівнів складності для тематичного оцінювання дозволило охопити увесь матеріал навчального модуля. А використання онлайн-ресурсів для проведення тестування дало змогу автоматизувати процеси перевірки та оцінювання результатів навчання.

Результати проведеного експериментального дослідження ефективності контролю результатів навчання на уроках технологій презентовано на рисунку 2.14.

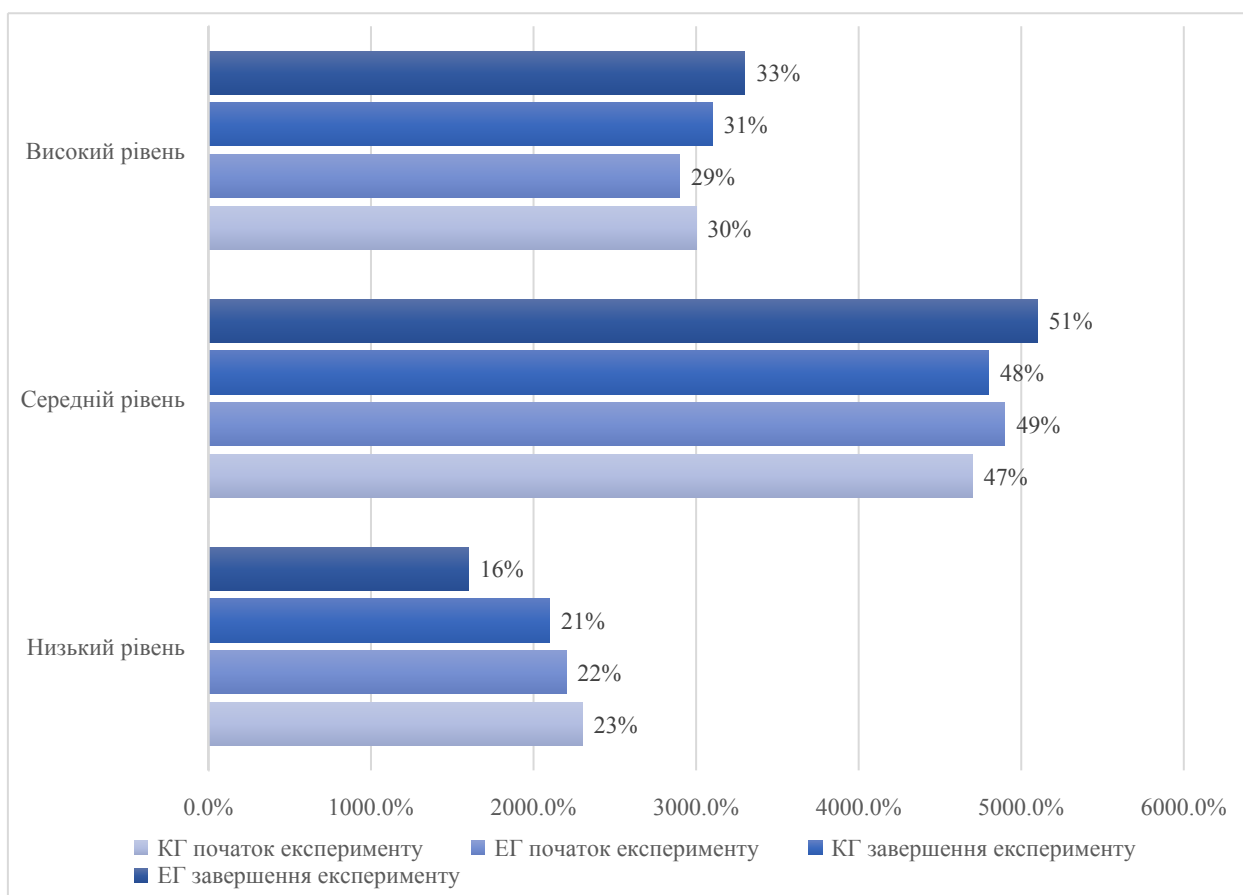

Рисунок 2.13 – Рівень навчальних досягнень учнів на початок та завершення експериментального дослідження

Таким чином, результати експериментального дослідження засвідчили ефективність здійснення контролю результатів навчання учнів із використанням розробленого комплексу засобів контролю результатів навчання учнів на уроках технологій у старших класах.

ВИСНОВКИ

Контроль результатів навчальної діяльності є одним із важливих компонентів освітнього процесу, оскільки він замикає цикл взаємодії між учителем та учнем, дозволяючи оцінити ефективність обраної стратегії навчання. У контексті сучасної технологічної освіти контроль виступає не просто механізмом перевірки знань, а стратегічним інструментом моніторингу якості підготовки учнів, де вимоги до результатів навчання включають не лише теоретичну грамотність, а й здатність до проектно-конструкторської діяльності.

Особливого значення контроль набуває під час вивчення навчального модуля «Дизайн предметів інтер'єру», де результативність навчання оцінюється через складне поєднання естетичних, технічних та функціональних показників. Використання інноваційних підходів, зокрема онлайн-платформ, дозволяє перетворити контроль на динамічний процес, що сприяє активізації пізнавального інтересу та забезпечує об'єктивність вимірювання навчальних досягнень.

Результати проведеного дослідження дозволяють сформулювати наступні висновки.

У ході дослідження було детально проаналізовано історичні етапи становлення та розвитку контролю результатів навчальної діяльності учнів. З'ясовано, що еволюція систем оцінювання пройшла шлях від традиційних форм перевірки майстерності у межах ремісничого навчання до сучасних цифрових систем моніторингу якості освіти. Встановлено, що кожен історичний період розвитку технологічної освіти супроводжувався пошуком найбільш об'єктивних методів перевірки знань. На сучасному етапі впровадження інноваційних технологій стає невід'ємною частиною освітнього процесу, оскільки автоматизація контролю дозволяє мінімізувати

суб'єктивізм та забезпечити прозорість оцінювання, що є критично важливим для формування об'єктивної самооцінки учнів старших класів.

На основі вивчення теоретичної та методичної літератури з'ясовано, що контроль результатів навчальної діяльності є фундаментальною складовою освітнього процесу та загального розвитку особистості. Визначено, що основне значення контролю полягає у забезпеченні якісного зворотного зв'язку, який дозволяє вчителю вчасно виявляти прогалини у знаннях та корегувати методику викладання. Контроль розглядається як багатофункціональна система, що поєднує в собі діагностичну, навчальну, виховну та стимулювальну функції. Використання сучасних цифрових засобів дозволяє перейти до більш ефективних форм організації освітнього процесу, підвищуючи рівень відповідальності та автономності учнів під час виконання складних навчальних завдань.

Систематизовано та охарактеризовано види (поточний, тематичний, підсумковий), форми (фронтальна, індивідуальна, групова) та методи контролю знань учнів старших класів. Визначено, що для ефективного викладання технологій у старших класах необхідно застосовувати комплексний підхід, де теоретичні методи органічно поєднуються з практичними. Аналіз форм оцінки результатів навчання дозволив дійти висновку, що саме тестові форми контролю є найбільш пристосованими для автоматизації. Це допомагає не лише спростити процес створення завдань, а й покращити проведення тестування, отримуючи найбільш точні та неупереджені дані про рівень засвоєності інформації, що надається в закладах освіти. Проте не лише тестові форми контролю є доцільними під час вивчення технологій, тому було обґрунтовано й інші засоби контролю.

У роботі обґрунтовано та розроблено комплект засобів контролю для навчального модуля «Дизайн предметів інтер'єру», частково реалізований за допомогою сучасних програмованих засобів та тестових оболонок. Даний комплект включає систему тестових завдань, карток-завдань, перелік питань для усного контролю та контрольні завдання, спрямованих на перевірку

знань з ергономіки, стилістики та композиції сучасного інтер'єру. Розроблені методичні рекомендації щодо використання цього комплекту сприяють глибокому розумінню процесів контролю та їх ефективному використанню у освітньому процесі.

Результати експериментальної перевірки підтвердили, що використання розробленого комплекту засобів контролю безпосередньо впливає на зручність оцінювання та рівень засвоєння інформації. Навчання з використанням комплекту засобів контролю створює умови для розкриття творчого потенціалу особистості, мотивує учнів старших класів до самостійного пошуку дизайнерських рішень та забезпечує високу пізнавальну активність на уроках технологій.

Таким чином, усі завдання, поставлені на початку дослідження, виконані, мета досягнута.

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАННЯ

- 1 Васюк О. Організація контролю навчання студентів / О. Васюк, Н. Майданюк // Вісник книжкової палати. – Київ, 2009. – 50 с.
- 2 Нагаєв В.М. Методика викладання у вищій школі: навч. посіб. – Київ: Центр навчальної літератури, 2007. – 232 с.
- 3 Болюбаш Я. Я., Булах І. Є. Педагогічне оцінювання і тестування. Правила, стандарти, відповідальність: майстер клас. – Київ, 2007. – 272 с.
- 4 Лукіна Т. О. Технології діагностики та оцінювання навчальних досягнень: навчально-методичні матеріали / Т. О. Лукіна. – Київ, 2007. – 62 с.
- 5 Фіцула М.М. Педагогіка: навч. посіб. – Київ: Академія, 2006.
- 6 Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій / Автор-укладач Н. П. Наволокова. – Харків: Вид. група «Основа», 2009. – 176 с.
- 7 Контроль навчальних досягнень учнів на роках технологій: сутність, значення та особливості [Електронний ресурс] : Матеріали наукової конференції секції кафедри технологічної та професійної освіти і декоративного мистецтва. – Хмельницький, 2025. – 97 с.
URL: https://tpodm.khmnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/19/zbirnyk-tez-studentiv-2025-na-sajt_kaf.-tpoidm.pdf (дата звернення: 25.11.2025).
- 8 Види і методи контролю навчальних досягнень учнів на уроках технологій [Електронний ресурс] : Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи. – Хмельницький, 2025. – 211 с.
URL: <https://tpodm.khmnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/19/materialy-konferenciyi-2025-chastyna-2-final.pdf#page=85> (дата звернення: 25.11.2025).
- 9 Гончаренко С. // Український педагогічний словник. – Київ: Либідь, 1997. – 376 с.
- 10 Енциклопедія освіти: акад. пед. наук України / голов. ред. В. Г. Кремень. – Київ: Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.

- 11 Педагогіка: частина І. Загальні основи педагогіки. Теорія навчання (дидактика): Навчальний посібник для студентів педагогічних закладів / В.Л. Омельченко, С.В. Омельченко, С.Г. Мельничук. – Кіровоград, 1997. – С.121–123.
- 12 Андрущенко В.П. Стратегія реформування освіти в Україні: рекомендації з освітньої політики. – Київ: К.І.С, 2003. – 296 с.
- 13 Ануфрієва О.Л. Оцінка якості початкової освіти на основі кваліметричного підходу: автореф. дис. канд. пед. наук. – Київ, 2000. – 19 с. – № 13.00.01.
- 14 Вітвицька, С. С. Основи педагогіки вищої школи : підручник за модульно-рейтинговою системою навчання / С. С. Вітвицька. – 2-ге вид. – Київ: Центр учбової літератури, 2011. – 384 с.
- 15 Іванюк І.В. Системи оцінювання знань учнів у школах зарубіжних країн: аналіз практики. Педагогіка толерантності, 2001. – № 2. – С. 126–129.
- 16 Бондар С. П. Педагогічна технологія: становлення, термінологія, сутність, структура. Школа першого ступеня: теорія і практика, 2002. – Вип. №6. – С. 157–163.
- 17 Гопкінз Д. Оцінювання для розвитку школи. / Вець Г. перекл. з англ. – Львів: Літопис, 2003. – 256 с.
- 18 Вітвицька, С. С. Основи педагогіки вищої школи : підручник за модульно-рейтинговою системою навчання / С. С. Вітвицька. – 2-ге вид. – Київ: Центр навчальної літератури, 2011. – 384 с.
- 19 Корець М.С., Гуменюк Т.Б. Системний підхід як складова освітньої інноватики: наука і освіта. – 2014. – № 7. – С. 63–67.
- 20 Лисенко Л.В. Модульне навчання і рейтингова система оцінювання знань учнів // Початкова школа. – 1995. – №3. – С. 27–29.
- 21 Онопрієнко О. В. Дидактико-методичні засади контролю й оцінювання навчальних досягнень молодших школярів: монографія. – Київ: Педагогічна думка, 2020. – 400 с.
- 22 Яшанов С.М., Яшанов М.С. Теоретичні та методичні проблеми застосування вільно розповсюджаного програмного забезпечення в інформатичній підготовці майбутнього вчителя. Освітній дискурс: збірник наукових праць. – Київ: Гілея, 2017. – Вип. №2. Ч. 1: педагогічні науки. – С. 18–29.

- 23 Чупахіна С. Оцінка знань, умінь і навичок в історії розвитку школи // Педагогіка і психологія професійної освіти // Науково-методичний журнал. – Львів, Львівська політехніка, 2006. – № 5. – С. 139–146.
- 24 Атаманчук П.С. Управління процесом навчально-пізнавальної діяльності. – Кам'янець-Подільський, 1997. – 135 с.
- 25 Підласий І.А. Педагогіка: навчальний посібник. – Київ: Освіта, 1997.–45 с.
- 26 Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України. – Київ: Либідь, 1998.–120 с.
- 27 Гончаренко С.У. Український педагогічний словник. – Київ: Либідь, 1997. – 22 с.
- 28 Коменський Я.А. Велика дидактика. – Київ: Радянська школа, 1982.–24 с.
- 29 Віват Г. Оцінювання знань і вмінь учнів у загальноосвітній школі: Рідна школа, 2000. – № 4. – С. 47–48.
- 30 Грішин Е. О., Рудакевич М. І. Термінологічний словник з педагогіки / Експеримент. ін-т пед. освіти. – Тернопіль, 1995. – 78 с.
- 31 Калошин В. Ф., Безносюк О. О. Від авторитарності до співробітництва і толерантності. Педагогіка толерантності, 2001. – № 2. – С. 8–15. 6
- 32 Про вищу освіту [Електронний ресурс] : Закон України «Про повну загальну середню освіту» (статті 10, 11, 14, 17, 35). URL: osvita.ua/legislation/law/2232 (дата звернення: 03.05.2025).
- 33 Методи, форми та принципи контролю [Електронний ресурс]. URL: <https://studfile.net/preview/5196737/page:16/> (дата звернення: 13.11.2025).
- 34 Ткачук С.І. Впровадження мультимедійних технологій у процес контролю навчальних досягнень учнів на уроках трудового навчання // Збірник наукових праць: Педагогічні науки. – Херсон: Видавництво ХДУ, 2007. – Вип. №46. – С. 401 – 407.
- 35 Контрольні заходи в умовах кредитно-модульної системи організації навчального процесу. Методичні рекомендації / М.Є Скиба, Г.В. Красильникова, В.І. Бегняк, О.В. Пашенко. – Хмельницький : ХНУ, 2005
- 36 Янченко О.І. Форми і методи контролю знань в умовах сучасних навчальних технологій: Метод. розробка – Кривий Ріг: Інгулецький технікум Криворізького технічного університету, 2008. – 27 с.

37 «Конструктор тестів» від «Всеосвіти»: створюй тести легко і просто». Всеосвіта. [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://vseosvita.ua/c/vseosvita/post/13538?utm_source=chatgpt.com (дата звернення: 13.11.2025).

38 Онлайн–тести від «На урок» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://naurok.ua/student/events>(дата звернення: 13.11.2025).

39 Класифікація тестів. Форми тестових завдань від StudFiles [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://studfile.net/>(дата звернення: 13.11.2025).

40 ТЕСТ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ЗАСІБ ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ від Наукові записи [Електронний ресурс] – Режим доступу:<https://pednauk.cusu.edu.ua/index.php/pednauk/article/view/1193/>(дата звернення: 13.11.2025).

Додаток А
(обов'язковий)

Порівняльний аналіз тестових оболонок

Таблиця А.1 – Порівняльний аналіз тестових оболонок

Критерії порівняння	Назва тестових оболонок		
	ONLINE TEST PAD	LEARNINGAPPS	QUIZZZ
1	2	3	4
Мови	Інтерфейс представлений декількома мовами, в тому числі й українською	Велика можливість вибору мов інтерфейсу. В тому числі англійська, українська	Інтерфейс представлений англійською та російською мовами
Особливості	Вчитель може вибирати необхідні предметні категорії	Є можливість обирати складність завдань. Учитель може обирати необхідні предметні та вікові категорії	Вчитель може вибирати необхідні предметні категорії
Як спробувати сервіс	Безкоштовний онлайн сервіс. Щоб створити тестове завдання необхідно зареєструватись	Безкоштовний онлайн сервіс. Щоб розробити тестове завдання необхідно зареєструватись (щоб завдання було збереженим)	Безкоштовний онлайн сервіс. Щоб створити тестове завдання необхідно зареєструватись
Управління користуваннями	Учень повинен мати акаунт. Додавати користувачів до модуля вчитель може самостійно, вбиваючи вручну або відправити запрошення на email вже зареєстрованим користувачам	Для того, щоб учні могли пройти тестове завдання та результат відобразився у вчителя, їм також необхідно створити особистий кабінет, щоб вчитель доєднав їх до свого класу. Також відкриті завдання	Учень повинен мати Google акаунт. Запросити учнів можна через лист надісланий на email або додати клас з Google Classrom

Продовження таблиці А.1

1	2	3	4
		можна проходити без реєстрації	
Розміщення /розсилка завдань	Учитель отримує спеціальний html-код, який дозволяє розмістити те чи інше завдання на власному сайті, блозі	Посилання на тести можна відправляти як QR-код або вбудоване посилання	Розміщення завдань відбувається в створеному «класі» та відправляється на Google пошту
Кількість можливих різновидів Особливості створення завдань	Формат включає декілька видів опитувань в кількості 17 форм завдань. Додатково є 5 форм конструктору кросвордів Легкий та зрозумілий інтерфейс. Можливість вибору мови вправ. Можливість завантаження YouTube-відео або аудіо файлів	22 форми завдань. Оболонки можна використовувати як окремі завдання так і об'єднувати в цілісні тестові завдання Легкий та зрозумілий інтерфейс. При створенні завдань з'являються підказки, щодо використання сервісу. Можливість вибору мови вправ. Можливість завантаження відео, аудіо файлів та зображень з власного ПК, з мережі інтернет та обирати з доступних на даному сервісі. Можливість створювати підказки для учнів,	Формат включає близько 20 форм тестових завдань та вікторин Легкий та зрозумілий інтерфейс. Є можливість завантажувати формули і рівняння, зображення і аудіо файли

Продовження таблиці А.1

1	2	3	4
		які з'являються під час виконання вправ. Можливість збереження вправ у закритому (обмеженому) або відкритому (загальному, із можливістю пошуку за категоріями та тегами) доступі	
Система звітності	Результати проходження завдань відображаються як викладачу так і учню	Результати проходження завдань відображаються як викладачу так і учню	Результати проходження завдань відображаються як викладачу так і учню
Доступ до завдань інших користувачів	Завдання будь-якого типу можна опублікувати для загального доступу на сайті	Завдання будь-якого типу можна опублікувати для загального доступу на сайті. Розроблені завдання можна зробити відкритими або закритими	Завдання будь-якого типу можна опублікувати для загального доступу на сайті або лише для свого класу
Додаткові переваги	Учні можуть проходити тести створені їх викладачем в режимі реального часу (на уроці) або як домашнє завдання. Учні можуть проходити тести створені їх викладачем,	Учні можуть проходити тести в режимі реального часу (на уроці) або як домашнє завдання, а також виконувати вправи, незалежно від завдань викладача, ініціативи. Учні можуть проходити тести створені їх викладачем,	Учні можуть проходити тести створені їх викладачем в режимі реального часу (на уроці) або як домашнє завдання. Під час проходження вправ на уроці викладач має змогу відстежувати проходження тесту зі свого ПК.

Кінець таблиці А.1

1	2	3	4
	або будь-яким іншим користувачем даного сервісу	або будь-яким іншим користувачем даного сервісу. Також вправи можуть створювати і самі учні. Можливість редагування завдань після їх створення	Є можливість на проходження завдань

Додаток Б
(обов'язковий)
Приклад платформи Online Test Pad

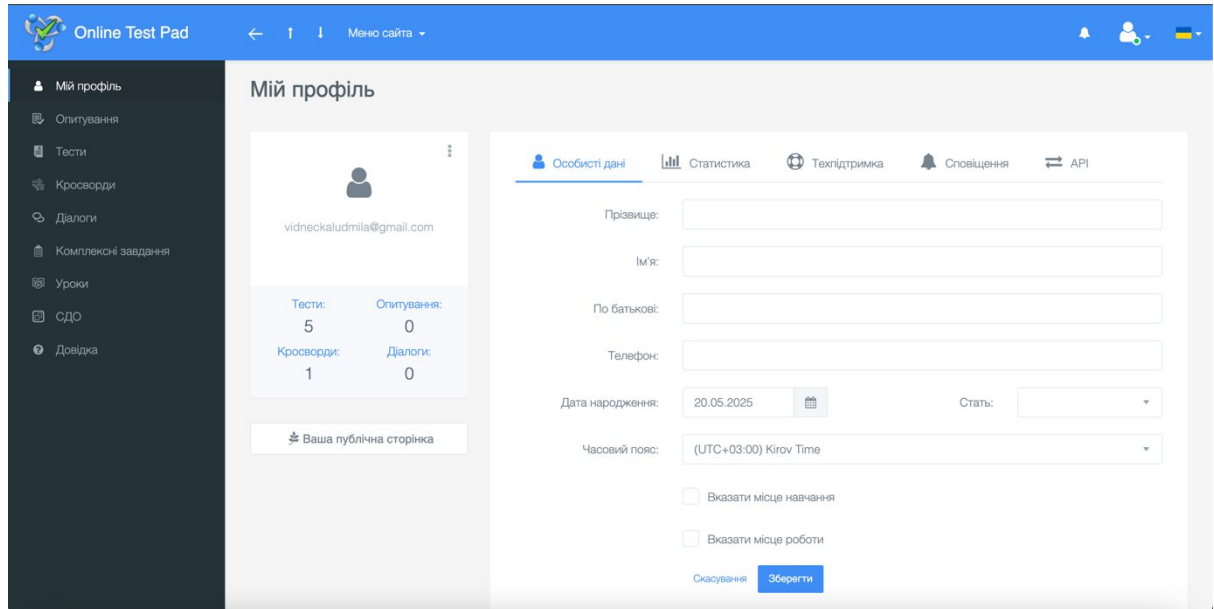

Рисунок Б.1 – Приклад зображення особистого кабінету

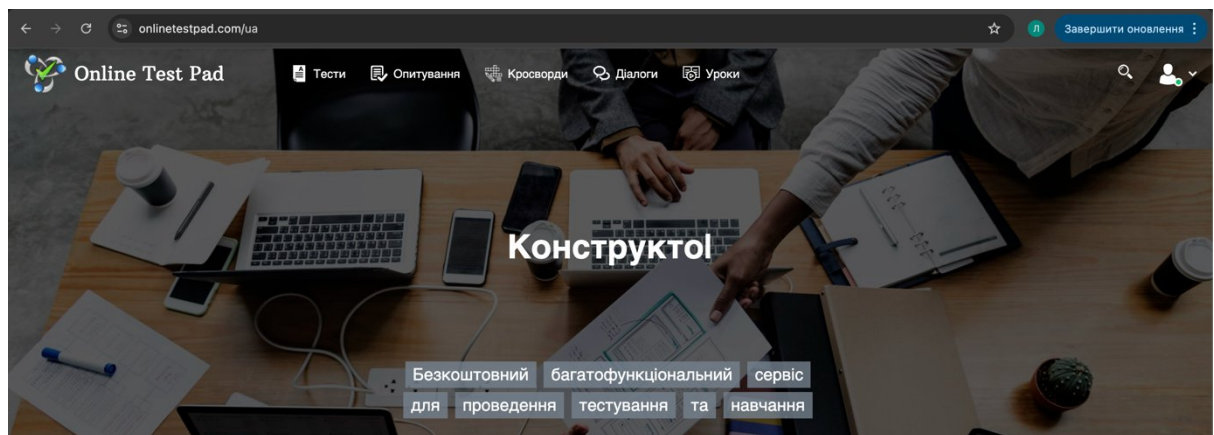

Рисунок Б.2 – Приклад зображення платформи

Додаток В
(обов'язковий)

**Комплект засобів контролю до навчального
Модуля «дизайн предметів інтер'єру»**

**Тестове поле № 1 до навчального модуля
«Дизайн предметів інтер'єру»**

- 1) **Як називається внутрішнє оздоблення приміщення?**
 - а) екстер'єр;
 - б) інтер'єр;
 - в) фасад.

- 2) **Що належить до предметів інтер'єру? (виберіть усі правильні відповіді):**
 - а) годинник;
 - б) світильник;
 - в) диван;
 - г) стіл.

- 3) **Як називається метод проектування, коли на об'єкт переносяться ознаки з випадково вибраних предметів?**
 - а) метод фантазування;
 - б) метод фокальних об'єктів;
 - в) метод комбінаторики.

- 4) **У даному стилі підкреслюється основа конструкцій, величезні, витягнуті вгору, часто з барвистими кольоровими вітражами, по верху будівлі вікна іноді мають круглу форму, вікна у формі троянди, вікна в свинцевому обрамленні, з опуклого скла, без завіс?**
 - а) ампір;
 - б) готичний;

- в) ренесанс;
- г) романський.

5) Яка категорія художнього проєктування стала символом порядку і досконалості в класичному мистецтві?

- а) гармонія;
- б) контраст;
- в) симетрія;
- г) ритм.

6) Якою лаконічною формулою можна відобразити сутність основного принципу проєктування?

- а) економічність + зручність + користь;
- б) економічність + зручність + пропорційність;
- в) користь + зручність + краса;
- г) користь + пропорційність + краса.

7) Створити у приміщенні атмосферу затишку чи дискомфорту, візуально зменшити чи збільшити простір, внести динаміку або спокій допомагає:

- а) висота;
- б) простір;
- в) колір;
- г) світло.

8) Як називають рівномірне чергування елементів, порядок поєднання ліній, об'ємів, площин?

- а) гармонія;
- б) контраст;
- в) симетрія;
- г) ритм.

9) До групи ахроматичних кольорів відноситься:

- а) синій, жовтий, червоний;
- б) білий, чорний, сірий;

- в) білий, чорний, червоний;
- г) блакитний, зелений, помаранчевий.

10) Даний колір ідеально сполучається з будь-яким кольором і будь-яким відтінком

- а) чорний;
- б) сірий;
- в) червоний;
- г) зелений.

11) Де було знайдене ідеальне співвідношення пропорцій, яке одержало назву «Золотого перетину» і вважається найдосконалішим?

- а) Стародавній Індії;
- б) Стародавній Греції;
- в) Стародавній Візантії;
- г) Стародавньому Єгипті.

12) Пропорції бувають:

- а) правильні і неправильні;
- б) строгі і не строгі;
- в) рівні і нерівні;
- г) прямі і непрямі.

13) Цей колір сприяє інтелектуальній діяльності, концентрації уваги, тому колір добре викристовувати у навчальній діяльності, підготовці до іспитів

- а) блакитний;
- б) чорний;
- в) жовтий;
- г) червоний.

14) Це самий екзотичний із етностилів. Кольори в ньому використовуються дуже теплі і приємні та імітують диких тварин. У дизайні використовують шкіри тигрів і зебр. Яка його назва?

- а) єгипетський;

- б) африканський;
- в) мароканський український;
- г) український.

15) Які стилі предметів інтер'єру належать до етнічних?

Виберіть усі правильні відповіді

- а) хай-тек;
- б) прованс;
- в) кітч;
- г) середземноморський.

16) Які стилі предметів інтер'єру належать до класичних?

- а) готичний;
- б) античний;
- в) лофт;
- г) бароко.

17) Які риси характерні для українського стилю предметів інтер'єру?

Виберіть усі правильні відповіді

- а) пишність;
- б) природність, барвистість;
- в) мінімалізм;
- г) простота, затишок.

18) Що таке дизайн?

а) це творча діяльність, метою якої є визначення певних якостей промислового виробу;

б) новий метод проектування виробів промислового виробництва, упровадження якого повинне забезпечувати високу якість продукції;

в) властивість тіл викликати те чи інше зорове відчуття згідно зі спектральним складом відбитого або випромінюваного ними світла;

г) чіткий порядок у розташуванні, поєднанні елементів частин відповідної структури виробів.

19) Дизайнер – це

а) особа, що займається ювелірною справою, фахівець із виготовлення ювелірних прикрас;

б) робітник, який обробляє метали ручним або механічним інструментом, а також складає, регулює, ремонтує машини та механізми;

в) фахівець, що відповідає за функціональний і естетичний рівень предметів та компонентів, створюючи певне середовище;

г) людина, яка навчає інших людей (своїх учнів), передає їм певні знання про життя.

20) Що таке контраст?

а) властивість тіл викликати те чи інше зорове відчуття згідно зі спектральним складом відбитого або випромінюваного ними світла;

б) чітко виявлена протилежність відповідних властивостей предмета, стану, дії тощо;

в) природний візерунок на поверхні розрізу деревини, деяких мінералів, рогу, утворений різноманітними шарами матеріалу;

г) відсутність будь-якої симетрії.

21) Які риси характеризують стиль хай-тек?

Виберіть усі правильні відповіді

а) іноваційність;

б) збереження античних форм;

в) дотримання традицій;

г) інженерні конструкції.

22) Що таке нюанс?

а) стиль інтер'єру;

б) поєднання стилів;

в) протиставлення кольорів;

г) тонке розрізнення в чому-небудь.

23) В якому столітті з'явилося слово «design»?

- а) в XV столітті;
- б) в XVII столітті;
- в) в XVI столітті;
- г) в XIV столітті.

24) Що таке колористика?

а) модель конкретизованої класифікації гама світлових кольорів сприйнятливих для людини, котра дає можливість класифікувати конкретний колір для подальшої можливості його відтворення;

б) властивість світла викликати певне зорове відчуття у відповідності зі спектральним складом відбиваного або випускається випромінювання;

в) наука про колір, що включає знання про природу кольору, основних, складових і додаткових кольорах, основні характеристики кольору, колірних контрастах, змішування кольорів, колориті, колірної гармонії, колірному мовою, колірної гармонії і колірної культури.

25) Принципи дизайну – це...

- а) єдність змісту і форми;
- б) відповідність змісту, цілісність, єдність змісту і форми;
- в) цілісність;
- г) функціональність.

26) Чому футуродизайн називають дизайном майбутнього?

Виберіть усі правильні відповіді?

- а) тому, що в цьому стилі створюються інноваційні предмети;
- б) тому, що стиль не повторює вже існуючі стилі;
- в) тому, що в цьому стилі створюються нові предмети.

27) До якого стилю належить конструктивизм?

- а) класичний;
- б) етнічний;
- в) сучасний;
- г) готичний.

28) Ритм у композиції – це ...

а) природний візерунок на поверхні розрізу деревини, деяких мінералів, рогу, утворений різноманітними шарами матеріалу;

б) чітко виявлена протилежність відповідних властивостей предмета, стану, дії тощо;

в) повторення елементів об'ємно-просторової і площинно-орнаментальної форми та інтервалів між ними, об'єднаних подібними ознаками (тотожними, нюансними і контрастними співвідношеннями властивостей тощо);

г) відсутність будь-якої симетрії.

29) Встановіть відповідність між зображенням та назвою стилю інтер'єру.

1		а) Античний
2		б) Барокко
3		в) Готичний
4		г) Лофт
5		д) Мінімалізм

6		е) Хайтек
---	---	-----------

30) Проєкт – це ...

Оберіть декілька вірних тверджень

а) сукупність певних дій, документів, попередніх текстів, задум чи план на створення матеріального об'єкту, предмету, створення різного роду теоретичного продукту;

б) не обґрунтоване конструювання системи параметрів майбутнього об'єкта, процесу чи явища в єдності зі шляхами його досягнення;

в) процес, спрямований на одержання певного результату у заданий проміжок часу, і може бути реалізований за умов наявності певних ресурсів;

г) творча, інноваційна діяльність завжди націлена на створення якісно нового продукту, що має суттєве значення або для людини, або для суспільства.

31) Яку назву має парадний, урочистий, монументальний, військово-тріумфальний стиль інтер'єру, що наслідує шик та розкіш Римської імперії?

- а) ампір;
- б) готичний;
- в) ренесанс;
- г) романський.

32) Який із стилів дизайну інтер'єра відноситься до регіональних?

- а) рококо
- б) кітч

в) східний

г) лофт

33) Визначте серед наведених варіантів український стиль інтер'єру.

34) Визначте серед наведених варіантів стиль Хай-Тек в інтер'єрі (від англ. «Hi-tech» - високі технології).

в)

г)

35) Дизайнер – це...

а) особа, що займається ювелірною справою, фахівець із виготовлення ювелірних прикрас;

б) фахівець, що відповідає за функціональний і естетичний рівень предметів та компонентів, створюючи певне середовище;

в) робітник, який обробляє метали ручним або механічним інструментом, а також складає, регулює, ремонтує машини та механізми;

г) людина, яка навчає інших людей (своїх учнів), передає їм певні знання про життя.

36) Що таке контраст?

а) властивість тіл викликати те чи інше зорове відчуття згідно зі спектральним складом відбитого або випромінюваного ними світла;

б) природний візерунок на поверхні розрізу деревини, деяких мінералів, рогу, утворений різноманітними шарами матеріалу;

в) чітко виявлена протилежність відповідних властивостей предмета, стану, дії тощо;

г) Відсутність будь-якої симетрії.

37) Що таке нюанс?

а) стиль інтер'єр;

б) протиставлення кольорів;

в) поєднання стилів;

г) тонке розрізнення в чому-небудь.

38) Що таке колористика?

а) модель конкретизованої класифікації гами світлових кольорів сприйнятливих для людини, котра дає можливість класифікувати конкретний колір для подальшої можливості його відтворення;

б) наука про колір, що включає знання про природу кольору, основних, складових і додаткових кольорах, основні характеристики кольору, колірних контрастах, змішування кольорів, колориті, колірної гармонії, колірному мовою, колірної гармонії і колірної культури;

в) властивість світла викликати певне зорове відчуття у відповідності зі спектральним складом відбиваного або випускається випромінювання.

39) Принципи дизайну – це...

а) єдність змісту і форми;

б) цілісність;

в) функціональність;

г) відповідність змісту, цілісність, єдність змісту і форми.

40) Ритм у композиції це -

а) природний візерунок на поверхні розрізу деревини, деяких мінералів, рогу, утворений різноманітними шарами матеріалу;

б) повторення елементів об'ємно-просторової і площинно-орнаментальної форми та інтервалів між ними, об'єднаних подібними ознаками (тотожними, нюансними і контрастними співвідношеннями властивостей тощо).

в) відсутність будь-якої симетрії;

г) чітко виявлена протилежність відповідних властивостей предмета, стану, дії тощо.

**ТЕСТОВЕ ПОЛЕ № 2 ДО НАВЧАЛЬНОГО МОДУЛЯ «ДИЗАЙН
ПРЕДМЕТІВ ІНТЕР'ЄРУ»**

- 1) **До якого стилю належить конструктивізм?**
 - а) сучасний;
 - б) класичний;
 - в) етнічний;
 - г) готичний.

- 2) **Декорувати означає...**
 - а) прикрашати;
 - б) практичне;
 - в) добротне.

- 3) **Аналоги – це...**
 - а) вироби, які виготовлені раніше;
 - б) автомати, що безпосередньо обслуговують людину;
 - в) вироби, які мають подібні чи близькі за змістом функції щодо об'єкта проектування.

- 4) **До показників якості виробу належать ...**

Виберіть усі правильні відповіді

 - а) естетичні;
 - б) ергономічні;
 - в) функціональні;
 - г) технологічні.

- 5) **Вкажіть неіснуючий вид орнаменту**
 - а) рослинний;
 - б) антропоморфний;
 - в) зооморфний;
 - г) оздоблювальний.

- 6) **До сучасних стилей відносять:**

(обрати усі правильні відповіді)

- а) авангард;
- б) поп-арт;
- в) класичний;
- г) мінімалізм;
- д) кантрі;
- е) ар-деко;
- ж) біодизайн;
- з) ф'южн.

7) Виберіть правильні етапи проєктної діяльності при виготовленні виробу:

- а) дослідницький, підготовчий, підсумковий, моделювальний;
- б) організаційно-підготовчий, конструкторський, технологічний, заключний;
- в) організаційно-підготовчий, підсумковий, моделювальний;
- г) дослідницький, технологічний, організаційно-підготовчий, конструкторський.

8) Проєктування - це

- а) діяльність, під час якої розробляють та обґрунтовують зовнішній вигляд майбутнього виробу, визначають його властивості та спосіб виготовлення;
- б) процес створення виробу;
- в) виготовлення об'єкту праці.

9) У художньому конструюванні існують такі види композиції (оберіть правильні відповіді):

- а) фронтальна;
- б) глибинно-просторова;
- в) масштабована;
- г) значуща;
- д) об'ємна.

10) Чіткий порядок у розташуванні, поєднанні елементів частин відповідної структури називається

- а) ритм;
- б) симетрія;
- в) асиметрія;

11) Виражає неупорядкованість, незавершеність елементів – ...

- а) асиметрія;
- б) ритм;
- в) глибина;
- г) симетрія.

12) Природний візерунок на поверхні розрізу деревини, деяких мінералів, рогу, утворений різноманітними шарами матеріалу називається

- а) фактура;
- б) текстура;
- в) графічність.

13) Під час пошуку композиційного рішення об'єкта проєктування використовують також об'ємно-зображувальні засоби ...

- а) етапи;
- б) композиція;
- в) макети;
- г) зразки.

14) Який метод проєктування застосовано у створенні предмету інтер'єру?

- а) біоніки;

- б) комбінаторики;
- в) комбінунання;
- г) фантазування.

15) Який метод проектування зображено на фото?

- а) метод фантазування;
- б) метод біоніки;
- в) метод комбінаторики;
- г) метод фокальних об'єктів.

16) Який метод проектування тут застосовано?

- а) фантазування;
- б) фокальних об'єктів;
- в) біоніка;
- г) комбінаторика.

17) Які матеріали можуть використовуватися для дизайну в стилі біоніка?

- а) сучасні штучні матеріали;
- б) лише природні матеріали;
- в) тільки традиційні матеріали;
- г) метали та деревина.

18) **Оберіть метод фокальних об'єктів**

19) **Оберіть назву стилю інтер'єра, зображеного на фото**

- а) лофт;
- б) кантрі;
- в) кітч;
- г) хай-тек.

20) **Який з етнічних стилів зображено на фото?**

- а) індійський;
- б) японський;
- в) африканський;
- г) скандинавський;

21) Який з етнічних стилів зображено на фото?

- а) китайський;
- б) японський;
- в) марокканський;
- г) скандинавський.

22) Оберіть Античний стиль

г)

23) Який із етнічних стилів зображено на фото?

- а) єгипетський;
- б) японський;
- в) марокканський;
- г) англійський.

24) Високі, стрільчасті вікна, вітражі, дуже високі споруди

- а) готика;
- б) античний грецький;
- в) ренесанс;
- г) романський.

25) Червоне дерево, мрамур, дорогий текстиль притаманні для:

- а) романського стилю;
- б) готики;
- в) ренесансу;
- г) бароко.

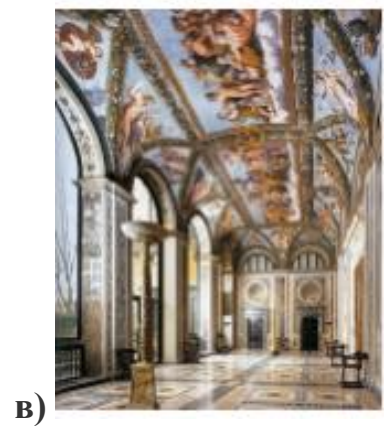
26) Переважання темних кольорів (чорного, фіолетового тощо), характерна для:

- а) ренесансу;
- б) готики;
- в) романського;
- г) античного римського.

27) В добу Середньовіччя виникли і набули поширення два стилі

- а) готика, ренесанс;
- б) романський, ренесанс;
- в) романський, готика.

28) Оберіть готичний стиль.

29) Оберіть варіанти, що відповідають античному грецькому стилю

- а) колони;
- б) вітражі;
- в) внутрішній дворик;
- г) вази.

- 30) Оберіть класичні стилі інтер'єру**
- а) авангард;
 - б) ренесанс;
 - в) готика;
 - г) мінімалізм.
- 31) Які стилі предметів інтер'єру відносяться до сучасних?**
- а) прованс;
 - б) бароко;
 - в) готичний;
 - г) хай-тек.
- 32) Які стилі предметів інтер'єру відносяться до етнічних?**
- а) прованс;
 - б) африканський;
 - в) ампір;
 - г) хай-тек.
- 33) Які риси характеризують стиль хай-тек?**
- а) ультрасучасність і високотехнологічність;
 - б) збереження античних форм;
 - в) дотримання традицій;
 - г) завершення роботи словами «хай-так!».
- 34) Визначіть стиль за фото**

- а) індійський;
- б) американський;
- в) скандинавський;
- г) англійський.

35) Основне правило при поєднанні кольорів – в одному приміщенні небажано використовувати більше:

- а) 2-х кольорів;
- б) 4-х кольорів;
- в) 3-х кольорів.

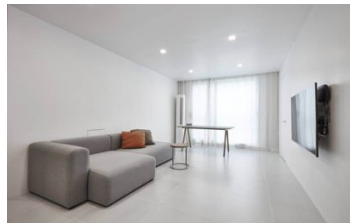
36) Площинна, об'ємно-фронтальна, об'ємно-просторова, глибинно-просторова – це

- а) принципи дизайну;
- б) види композиції;
- в) композиційні прийоми.

37) Предметний дизайн -це

- а) спосіб наповнити комфортом ваш особистий простір, додати йому краси й індивідуальності;
- б) композиція, що складається з елементів, які не виступають над площиною (малюнок, аплікація, інкрустація, рисунок тканини тощо);
- в) творчий процес компоювання різних частин у єдине ціле відповідно до визначеної ідеї;
- г) застосування загальних законів побудови художніх форм за допомогою конкретних засобів для досягнення цілісності та єдності форми предмета з його змістом.

38) Визначте стиль інтер'єру по фото

- а) мінімалізм;
- б) сучасна класика;
- в) лофт;
- г) ф'южн;

39) Характерною ознакою якого стилю є просторові ілюзії, фрески на стелях, золотий або срібний розпис, гобеленові шпалери, коштовний текстиль, картини в масивних рамах, двостулкові міжкімнатні двері?

- а) модерн;
- б) класицизм;
- в) античний стиль;
- г) бароко.

40) Характерними рисами стилю сучасної класики є.....

- а) хвилеподібні, вигнуті лінії;
- б) гармонія та елегантність;
- в) зручність, функціональність та раціональне використання простору;
- г) великі, контрастні об'єкти і незвичайні меблі.

Приклади тестування на платформі

Приклад кросворду на платформі Online Test Pad

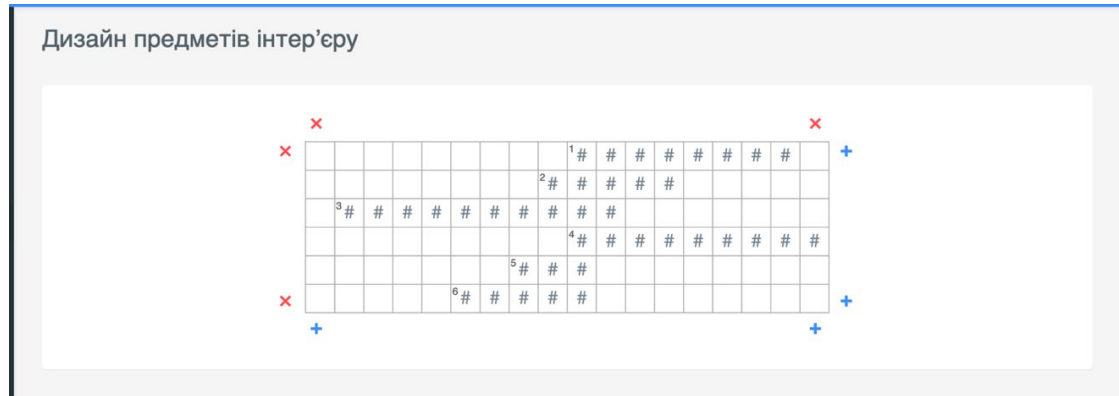

Рисунок В.1.1 – Приклад розробки кросворду з особистого кабінету

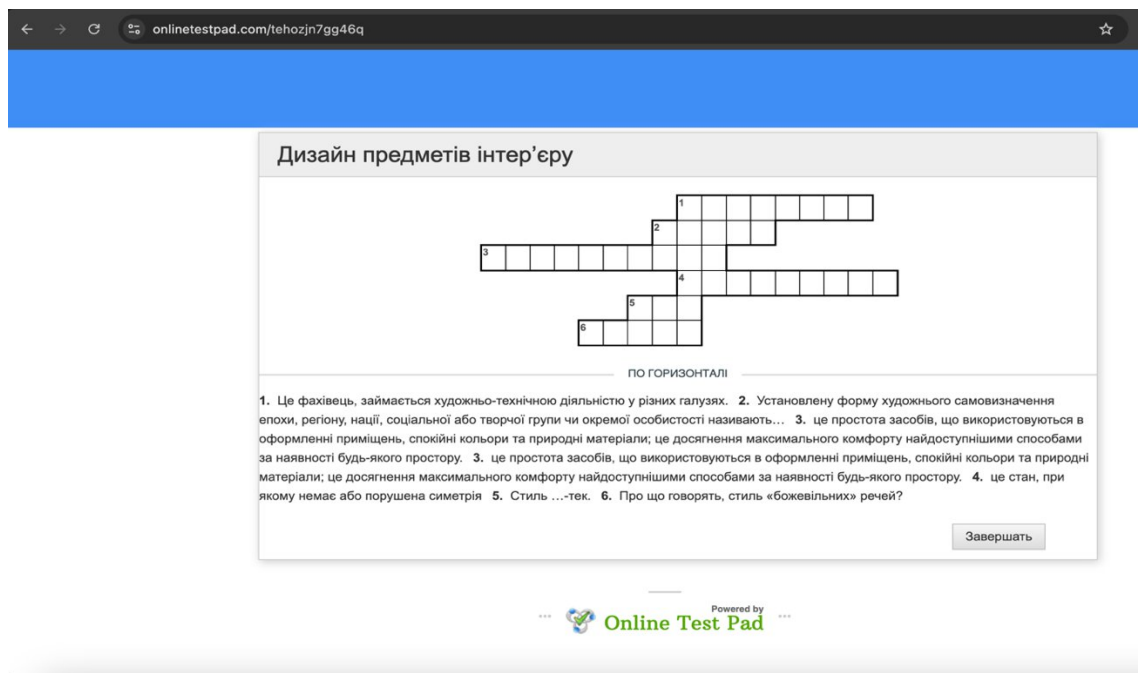

Рисунок В.1.2 – Приклад готового кросворду для проходження учнем

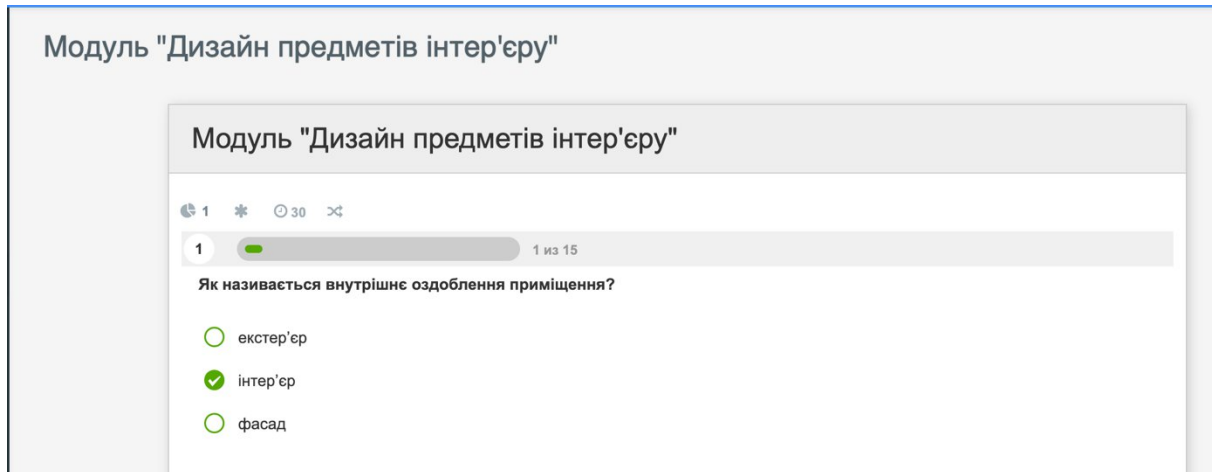

Рисунок В.1.3 – Приклад Одиничного вибору

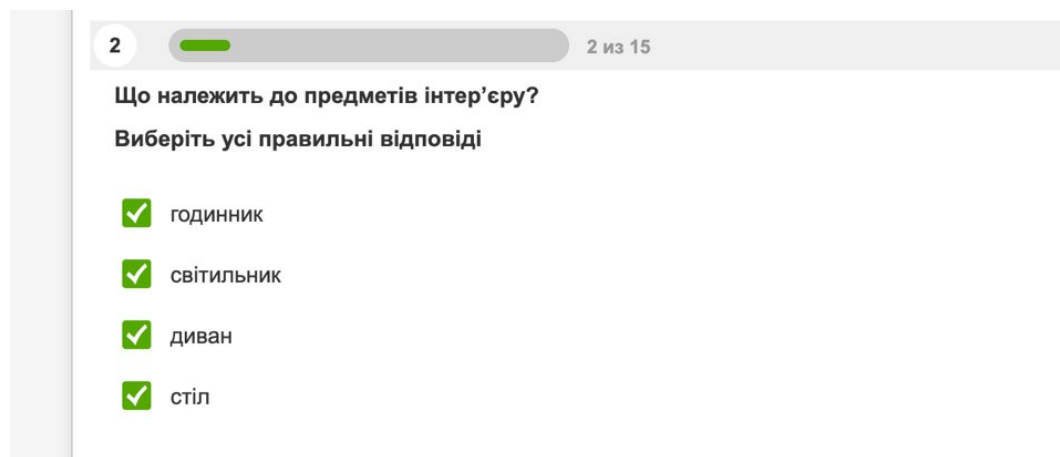

Рисунок В.1.12 – Приклад множинного вибору

1 1 из 17

Оберіть назву стилю інтер'єра, зображеного на фото

Лофт

Кантрі

Кітч

Хай-тек

Рисунок В.1.19 – Приклад одиничного вибору із використанням зображення

7 7 из 12

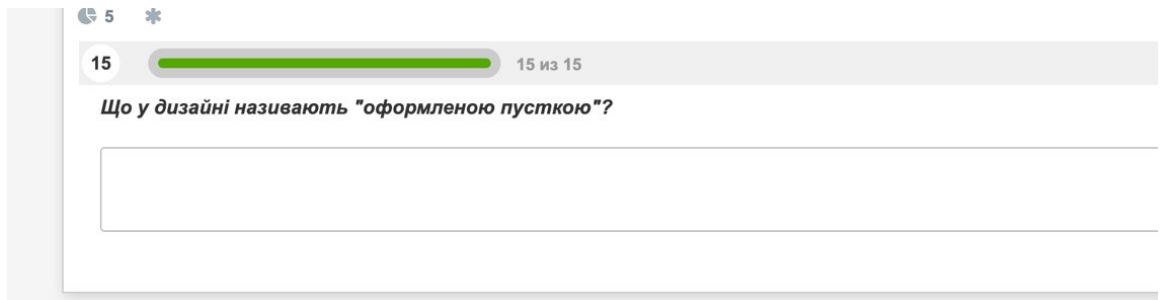
Скільки основних видів симетрії розглядають у композиції?

Рисунок В.1.26 – Приклад введення числа

6 6 из 12

.....— це сукупність характерних ознак, особливостей, властивих будь-чому

Рисунок В.1.27 – Приклад введення тексту

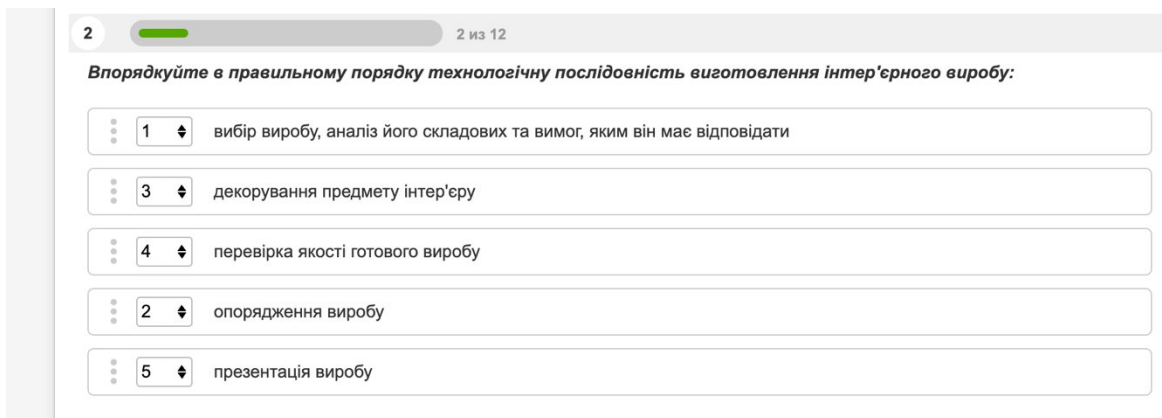
5 *

15 15 из 15

Що у дизайні називають "оформленою пусткою"?

Empty text input field

Рисунок В.1.28 – Приклад відповіді у вільній формі

2 2 из 12

Впорядкуйте в правильному порядку технологічну послідовність виготовлення інтер'єрного виробу:

- 1 вибір виробу, аналіз його складових та вимог, яким він має відповідати
- 3 декорування предмету інтер'єру
- 4 перевірка якості готового виробу
- 2 опорядження виробу
- 5 презентація виробу

Рисунок В.1.29 – Приклад встановлення послідовності

Встановіть відповідність між зображенням та назвою стилю інтер'єру

	1	1 Античний
	2	2 Барокко
	3	3 Готичний
		4 Лофт
		5 Мінімалізм
		6 Хайтек

Рисунок В.1.30 – Приклад встановлення відповідності

3 3 из 12

Новий метод проектування виробів промислового виробництва, упровадження якого повине забезпечувати високу якість продукції називають дизайном.

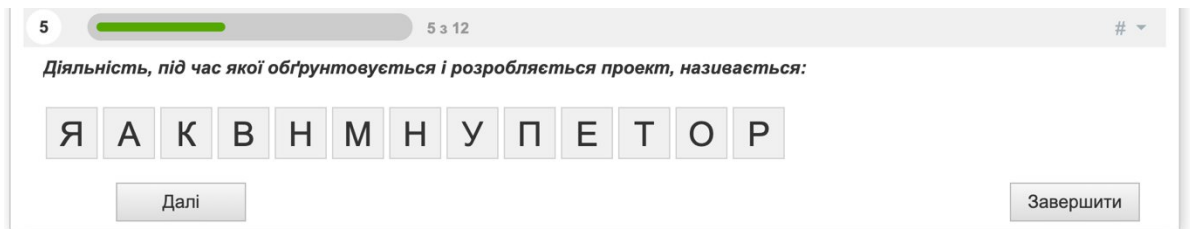
Рисунок В.1.31 – Приклад заповнення пропусків (поля)

5 5 из 12

Діяльність, під час якої обґрунтовується і розробляється проект, називається:

П Р О Е К Т У В А Н Н Я М

Рисунок В.1.32 – Приклад слова з букв в особистому кабінеті

... Powered by **Online Test Pad** ...

Рисунок В.1.33 – Приклад «слова з букв» для тестуючого

Приклад тестування на платформі Learningapps.org:
<https://learningapps.org/createApp.php>.

Приклад тестування на платформі Online Test Pad:
<https://app.onlinetestpad.com>.

Приклад тестування на платформі Quizizz:
<https://wayground.com/?lng=en>.

Кросворд з модуля «Дизайн предметів інтер'єру»:
<https://onlinetestpad.com/tehozjn7gg46q>.

Тест з модуля «Дизайн предметів інтер'єру 2»:
<https://onlinetestpad.com/fzelgu7ubmsfw>.

Тест з модуля «Дизайн предметів інтер'єру 3»:
<https://onlinetestpad.com/bxqpnfjvbf3s>.

Тест з модуля «Дизайн предметів інтер'єру 4»:
<https://onlinetestpad.com/zz6bbjcqw2lok>.

Тест з модуля «Дизайн предметів інтер'єру 5»:
<https://onlinetestpad.com/zdoyq4w5sdyau>.

**Перелік питань для усного контролю до навчального модуля
«Дизайн предметів інтер'єру»**

1. Дайте визначення поняттю «інтер'єр». Які основні вимоги висуваються до сучасного інтер'єру?
2. Що таке «стиль інтер'єру»? На які основні групи поділяються стилі (історичні, сучасні, етнічні)?
3. Охарактеризуйте особливості одного з історичних стилів (наприклад, бароко, класицизм або готика).
4. Які характерні риси притаманні сучасному стилю «мінімалізм»?
5. У чому полягає специфіка стилю «хай-тек» в оформленні житлового простору?
6. Опишіть особливості українського етнічного стилю в інтер'єрі.
7. Назвіть основні закони композиції в інтер'єрі (симетрія, асиметрія, ритм, домінанта).
8. Що таке «композиційний центр» кімнати і як його можна виділити?
9. Як колір впливає на психологічний стан людини та візуальне сприйняття простору (розширення або звуження)?
10. Поясніть поняття «тепла» та «холодна» кольорові гами. Наведіть приклади їх застосування.
11. Що таке контраст та нюанс у кольоровому вирішенні інтер'єру?
12. Що вивчає наука ергономіка і чому вона важлива для дизайнера інтер'єру?
13. Поясніть поняття «функціональне зонування» приміщення. Наведіть приклад для вітальні або дитячої кімнати.
14. Яких основних антропометричних вимог слід дотримуватися при розстановці меблів у помешканні?
15. Яку роль відіграє освітлення в інтер'єрі? Назвіть види освітлення (загальне, місцеве, декоративне).
16. Які конструкційні матеріали найчастіше використовують для виготовлення сучасних предметів інтер'єру?
17. Дайте характеристику сучасним оздоблювальним матеріалам (текстиль, скло, пластик, дерево).
18. Що таке екодизайн і які природні матеріали є для нього характерними?
19. Яка послідовність етапів створення дизайн-проекту інтер'єру?
20. Яку роль відіграють аксесуари та предмети декору у завершенні художнього образу приміщення?

Картки-завдання до навчального модуля «Дизайн предметів інтер'єру»

КАРТКА-ЗАВДАННЯ №1

Завдання 1. Доповніть речення

1. Дизайн предметів інтер'єру – це галузь художньо-проектної діяльності, спрямована на створення _____ та _____ об'єктів внутрішнього простору. (функціональних, естетично виразних).

2. Основними вимогами до предметів інтер'єру є ергономічність, безпечність, _____ та відповідність _____ приміщення (екологічність, стильовому рішенню).

Завдання 2. Кросворд

Визначте ключові поняття з теми та впишіть відповіді у кросворд.

Горизонтально:

1. Наука, що вивчає взаємодію людини з предметним середовищем (ергономіка).

2. Художній напрям, що визначає характерні ознаки предметів інтер'єру (стиль).

Вертикально:

3. Сукупність предметів і простору всередині будівлі (інтер'єр) – контрольне слово.

4. Засіб художньої виразності предмета інтер'єру (форма).

(Кросворд з модуля «Дизайн предметів інтер'єру»:
<https://onlinetestpad.com/od3v6gji0i6ve>)

Завдання 3. Творче завдання

Проаналізуйте один із сучасних стилів інтер'єру (мінімалізм, лофт або скандинавський стиль) та визначте, які предмети інтер'єру є ключовими для формування його образу (лаконічні меблі, нейтральна колірна гама, функціональні аксесуари).

Завдання 4. Творче завдання

Розробіть концепцію предмета інтер'єру (стілля, світильника або полиці), зазначивши його функцію, матеріал та стильове призначення (наприклад: світильник із металу та скла у стилі лофт для зонування простору).

КАРТКА-ЗАВДАННЯ №2

Завдання 1. Доповніть речення

1. Композиція в дизайні предметів інтер'єру ґрунтується на принципах _____, _____ та пропорційності (цілісності, рівноваги).
2. Вибір матеріалів для предметів інтер'єру залежить від функціонального призначення, умов експлуатації та _____ характеристик (естетичних).

Завдання 2. Кросворд

Визначте ключові поняття з теми та впишіть відповіді у кросворд.

1.1.1 Горизонтально:

1. Матеріал, що найчастіше використовується для виготовлення меблів (деревина).
2. Візуальна характеристика поверхні матеріалу (фактура).

1.1.2 Вертикально:

3. Художня організація елементів предмета інтер'єру (композиція) – контрольне слово.
4. Співвідношення частин предмета між собою (пропорції)

(Кросворд з модуля «Дизайн предметів інтер'єру»:
<https://onlinetestpad.com/3xejyprw5x2c2>)

Завдання 3. Творче завдання

Порівняйте класичний та сучасний дизайн предметів інтер'єру, визначивши спільні та відмінні риси (спільне – функціональність; відмінне – форма, декор, матеріали).

Завдання 4. Творче завдання

Запропонуйте ідею редизайну традиційного предмета інтер'єру з урахуванням сучасних тенденцій (наприклад: трансформація класичного столу у багатофункціональний модульний елемент).

КАРТКА-ЗАВДАННЯ №3

Завдання 1. Доповніть речення

1. Колір у дизайні предметів інтер'єру виконує не лише естетичну, а й _____ функцію (психологічну).
2. Гармонійне поєднання предметів інтер'єру забезпечується дотриманням _____ та масштабності (єдності стилю).

Завдання 2. Кросворд

Визначте ключові поняття з теми та впишіть відповіді у кросворд.

Горизонтально:

1. Поєднання кольорів в інтер'єрі (палітра).
2. Декоративний елемент інтер'єру (декор).

Вертикально:

3. Властивість кольору впливати на емоційний стан людини (психологія).
4. Основний засіб зорового сприйняття предметів (колір)– контрольне слово.

(Кросворд з модуля «Дизайн предметів інтер'єру»:

<https://onlinetestpad.com/isjntgmevniiu>)

Завдання 3. Творче завдання

Поясніть, як колір та форма предметів інтер'єру впливають на сприйняття простору (світлі кольори візуально розширюють простір, прості форми створюють відчуття впорядкованості).

Завдання 4. Творче завдання

Створіть опис авторського предмета інтер'єру для навчального кабінету, обґрунтувавши його функціональність та естетику (ергономічний стілець із екологічних матеріалів у нейтральній кольоровій гамі).

КАРТКА-ЗАВДАННЯ №4

Завдання 1. Доповніть речення

1. Предмети інтер'єру поділяються на функціональні, декоративні та _____ (універсальні).
2. Важливим етапом проектування предметів інтер'єру є аналіз _____ користувача (потреб).

Завдання 2. Кросворд

Визначте ключові поняття з теми та впишіть відповіді у кросворд.

Горизонтально:

1. Призначення предмета інтер'єру (функція) – контрольне слово.
2. Елемент інтер'єру для сидіння (крісло).

Вертикально:

3. Відповідність предмета потребам людини (ергономіка).
4. Зручність використання предмета (комфорт).

Кросворд з модуля «Дизайн предметів інтер'єру»:
<https://onlinetestpad.com/qmt4eqtjwqnoo>

Завдання 3. Творче завдання

Охарактеризуйте роль освітлювальних приладів у формуванні інтер'єру (створення настрою, зонування простору, акцентування деталей).

Завдання 4. Творче завдання

Запропонуйте концепцію екологічного предмета інтер'єру з вторинних матеріалів (стіл із переробленої деревини).

КАРТКА-ЗАВДАННЯ №5

Завдання 1. Доповніть речення

1. Дизайн предметів інтер'єру тісно пов'язаний з архітектурою, декоративно-ужитковим мистецтвом та _____ (технологіями).
2. Предмети інтер'єру мають відповідати віковим, фізіологічним та _____ особливостям користувача (психологічним).

Завдання 2. Кросворд

Визначте ключові поняття з теми та впишіть відповіді у кросворд.

Горизонтально:

1. Стиль, що характеризується простотою форм і мінімумом декору (мінімалізм).
2. Сучасний стиль з індустріальними елементами (лофт).

Вертикально:

3. Художній образ предметів інтер'єру (стиль) – контрольне слово.
4. Напрямок дизайну з перевагою натуральних матеріалів (скандинавський).

Кросворд з модуля «Дизайн предметів інтер'єру»:
<https://onlinetestpad.com/6jdmsha43habk>

Завдання 3. Творче завдання

Обґрунтуйте вибір предметів інтер'єру для невеликого житлового простору (компактність, багатофункціональність, світла палітра).

Завдання 4. Творче завдання

Розробіть короткий опис інтер'єрного предмета для сучасної квартири-студії (модульний диван із можливістю трансформації).

КАРТКА-ЗАВДАННЯ №6

Завдання 1. Доповніть речення

1. Функціональність предметів інтер'єру визначається їх відповідністю _____ приміщення (призначенню).
2. Сучасний дизайн орієнтований на поєднання інновацій, естетики та _____ (комфорту).

Завдання 2. Кросворд

Визначте ключові поняття з теми та впишіть відповіді у кросворд.

Горизонтально:

1. Це фахівець, займається художньо-технічною діяльністю у різних галузях (дизайнер).
2. Установлену форму художнього самовизначення епохи, регіону, нації, соціальної або творчої групи чи окремої особистості називають...(стиль).
3. це простота засобів, що використовуються в оформленні приміщень, спокійні кольори та природні матеріали; це досягнення максимального комфорту найдоступнішими способами за наявності будь-якого простору (мінімалізм).
4. це стан, при якому немає або порушена симетрія (асиметрія).
5. Стиль ...-тек (хай).
6. Про що говорять, стиль «божевільних» речей? (фьюжн).

Кросворд з модуля «Дизайн предметів інтер'єру»:
<https://onlinetestpad.com/tehozjn7gg46q>.

Завдання 3. Творче завдання

Проаналізуйте значення індивідуального дизайну предметів інтер'єру в сучасному житті (самовираження, унікальність простору).

Завдання 4. Творче завдання

Запропонуйте авторську ідею предмета інтер'єру для майбутнього та коротко обґрунтуйте її (розумний стіл з інтегрованими цифровими технологіями).

Приклади контрольних завдань до навчального модуля

«Дизайн предметів інтер'єру»

1. Які методи можна використати для візуального підняття низької стелі?
2. Чому в дитячих кімнатах не рекомендується використовувати агресивні яскраві кольори як основні?
3. Назвіть переваги та недоліки використання дзеркальних поверхонь у маленькому передпокої.
4. Поясніть роль кімнатних рослин як об'єктів фітодизайну в інтер'єрі.
5. Які вимоги висуваються до освітлення робочого місця школяра?
6. Опишіть, як можна оновити інтер'єр кімнати без заміни основних меблів (за допомогою текстилю та декору).
7. У чому полягає відмінність між контрастною та нюансною кольоровою гамою?
8. Назвіть основні екологічні вимоги до матеріалів, з яких виготовляють меблі.
9. Яке значення має фактура матеріалу (гладка, шершава, блискуча) для сприйняття предмета в інтер'єрі?
10. Як правильно розташувати телевізор у вітальні з точки зору ергономіки?
11. Як за допомогою засобів дизайну (колір, світло, дзеркала) виправити недоліки довгого та вузького коридору («ефект тунелю»)?
12. Обґрунтуйте вибір штор для вітальні: у яких випадках доцільно використовувати легкий тюль, а в яких – важкі порттьєри?
13. Поясніть правило «робочого трикутника» на кухні. Між якими об'єктами він будується і чому це важливо?
14. Чи можна поєднувати елементи класичного стилю та лофту в одному приміщенні? Назвіть умови успішного поєднання (еклектики).
15. Запропонуйте варіанти кольорового рішення для спальні гіперактивної дитини. Яких кольорів слід категорично уникати?
16. Яких правил безпеки та ергономіки слід дотримуватися при проектуванні сходів на другий поверх у житловому будинку?
17. Назвіть переваги та недоліки використання вбудованих меблів порівняно з корпусними (мобільними).
18. Поясніть різницю між прямим, розсіяним та відбитим світлом. У яких зонах квартири кожен з цих видів є найбільш доречним?

19. Чому для підлоги у ванній кімнаті не рекомендується використовувати глянцеvu керамічну плитку? Запропонуйте безпечну альтернативу.

20. Запропонуйте 3 способи розділення зони відпочинку та обідньої зони в одній кімнаті без зведення капітальних перегородок.

21. Запропонуйте кольорову гаму для кухні, вікна якої виходять на північ. Обґрунтуйте вибір.

22. Складіть перелік необхідних меблів та обладнання для облаштування зони «домашнього офісу».

23. Розробіть концепцію дизайну передпокою у стилі «Мінімалізм». Які матеріали та кольори ви використаєте?

24. Опишіть ідею створення вторинного дизайну (Upcycling): як перетворити старий дерев'яний ящик на стильний предмет інтер'єру?

25. Підготуйте план-схему (опис) розміщення джерел світла у спальні для створення затишної атмосфери.

26. Як за допомогою засобів дизайну (колір, світло, дзеркала) виправити недоліки довгого та вузького коридору («ефект тунелю»)?

27. Обґрунтуйте вибір штор для вітальні: у яких випадках доцільно використовувати легкий тюль, а в яких – важкі портьєри?

28. Поясніть правило «робочого трикутника» на кухні. Між якими об'єктами він будується і чому це важливо?

29. Чи можна поєднувати елементи класичного стилю та лофту в одному приміщенні? Назвіть умови успішного поєднання (еклектики).

30. Запропонуйте варіанти кольорового рішення для спальні гіперактивної дитини. Яких кольорів слід категорично уникати?

31. Яких правил безпеки та ергономіки слід дотримуватися при проектуванні сходів на другий поверх у житловому будинку?

32. Назвіть переваги та недоліки використання вбудованих меблів порівняно з корпусними (мобільними).

33. Поясніть різницю між прямим, розсіяним та відбитим світлом. У яких зонах квартири кожен з цих видів є найбільш доречним?

34. Чому для підлоги у ванній кімнаті не рекомендується використовувати глянцеvu керамічну плитку? Запропонуйте безпечну альтернативу.

35. Запропонуйте 3 способи розділення зони відпочинку та обідньої зони в одній кімнаті без зведення капітальних перегородок.

36. Розробіть схему штучного освітлення для вітальні, яка поєднує функції кінозалу та місця для читання. Вкажіть типи світильників.

37. Створіть гармонійну кольорову палітру (5 кольорів) для інтер'єру кабінету в стилі «неокласика», використовуючи кольорове коло Іттена.
38. Опишіть проєкт «Зелена стіна» (вертикальне озеленення) в інтер'єрі вітальні: які рослини обрати та як організувати догляд.
39. Запропонуйте ідею меблів-трансформерів для малогабаритної квартири-студії (наприклад, ліжко-шафа або стіл-картина).
40. Намалюйте або опишіть дизайн оформлення вікна для кухні в стилі "кантрі", враховуючи специфіку приміщення (вологість, запахи).
41. Складіть перелік асоціативних предметів (матеріали, фактури, кольори, декор), які б передавали атмосферу стилю «Ар-деко».
42. Оберіть будь-який предмет інтер'єру (наприклад, крісло) та запропонуйте 3 варіанти його реставрації у різних стилях.
43. Розробіть концепцію святкового оформлення інтер'єру до Нового року або Великодня, використовуючи лише підручні та природні матеріали.
44. Опишіть ідеальне робоче місце для підлітка, який займається малюванням або моделюванням, враховуючи освітлення та місця зберігання інструментів.
45. Які елементи системи «розумний дім» ви б інтегрували в дизайн інтер'єру сучасної вітальні для підвищення комфорту та енергоефективності?

Додаток Г
(довідковий)

Приклад результатів опитувань на платформі Online Test Pad

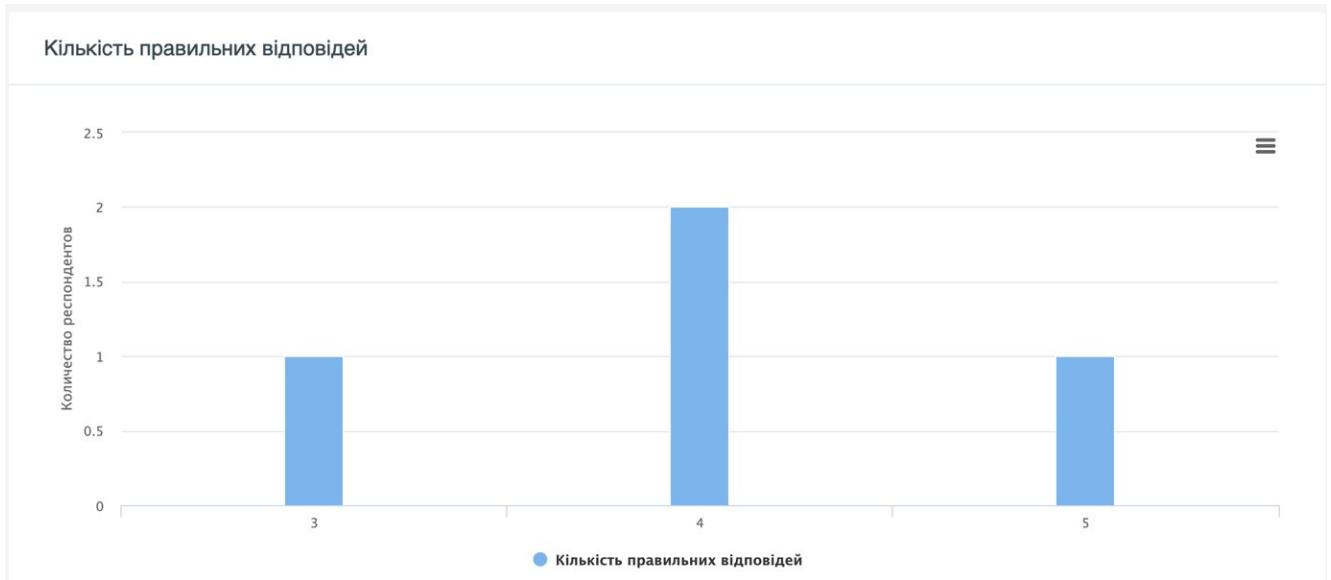

Рисунок Г.1 – Приклад результатів в графіку

A	B	C	D	E	F	G	H	I
#	№	Користувач	IP	Дата закінчення	Витрачено часу	Кількість правильних відповідей	Відсотки правильних відповідей (%)	Ваша оцінка:12
1	310002683		31.42.164.239	22.05.2025 11:31	0:00:35	5	83,33	10
2	310001942		31.42.164.239	22.05.2025 11:28	0:00:42	4	80	10
3	309694631	Степан	185.177.191.153	20.05.2025 22:27	0:00:11	3	75	9
4	309688098	Валентин	185.177.191.153	20.05.2025 21:38	0:00:13	4	100	12

Рисунок Г.2 – Приклад результатів у форматі Excel